

Przeгляд Nawojowski

Egzemplarz bezpłatny

Pismo społeczno - kulturalne gminy Nawojowa

Nr 3, wrzesień 2010 r.

Europa dla Obywateli
Międzynarodowe spotkanie
gmin partnerskich

Agropromocja
2010

**XX Międzynarodowa
Wystawa Rolnicza**

W Nawojowej po europejsku

DG Edukacja i Kultura

Program „Europa dla obywateli”

Starania wójta gminy Nawojowa, dr inż. Stanisława Kiełbasy o środki finansowe na zorganizowanie spotkania miejscowości partnerskich tej jednostki administracyjnej, zostały uwieńczone sukcesem. Komisja Europejska przyznała gminie dotację w wysokości ponad 3 tys. euro, w ramach programu Towwn Twinnig – „Europa dla Obywateli” na dofinansowanie zlotu przedstawicieli węgierskiego miasta Jánoshalma i słowackiej gminy Velký Lipník. Przyjaciele Nawojowej przybędą nad Kamienicę na początku września, podczas trwania „Międzynarodowej Wystawy Rolniczej AGROPROMOCJA 2010”. Tegoroczna wystawa odbędzie się 4 i 5 września br. Natomiast od 2 do 6 września zorganizowane zostaną spotkania służące wymianie poglądów i doświadczeń pomiędzy partnerskimi gminami. Rozmowy toczyć się będą w obszarze kultury, dotyczyć mają starań o fundusze unijne, walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Oprócz dyskusji, dla zaproszonych gości przewidziano wycieczki, koncerty, rozgrywki sportowe i wiele innych atrakcji. W Nawojowej pojawią się nie tylko zagraniczni partnerzy, swój przyjazd zapowiedzieli również polscy przyjaciele gminy, którzy nie

szczędzili nawojowianom pomocy podczas ostatniej powodzi. To samorządowcy i mieszkańcy pomorskich gmin Wicko oraz Nowa Wieś Lęborska. Goście zabiorą ze sobą zespoły taneczne, drużyny sportowe, przedstawiciele biznesu, pracowników opieki społecznej. Z Węgier przybędzie również ksiądz katolicki, Rónaszéki Gábor. Gospodarze proponują, aby jeden dzień poświęcić na zwiedzanie zabytkowej kopalni soli w Wieliczce. Podczas AGROPROMOCJI, goście wystawią własne stoiska, na których prezentować będą najlepsze produkty regionalne ze swoich stron, promować narodową kuchnię, napoje, sztukę ludową, obyczaje. Trzeciego dnia pobytu, na rozpoczęcie wystawy, zaplanowano festyn gminny pn. „Stół Partnerski”, podczas którego każda delegacja zaprezentuje własną miejscowość, odbędą się spotkania z eurodeputowanymi, władzami powiatu nowosądeckiego i lokalnego samorządu. Dyskusja dotyczyć będzie wymiany doświadczeń w zakresie zarządzania projektami europejskimi, i wykorzystywania środków z funduszy strukturalnych, z zakresu infrastruktury i ochrony środowiska, a także wielu obszarów pomocy społecznej. W ostatnim dniu pobytu, przyjaciele będą mogli

podziwiać uroki Beskidu Sądeckiego wędrując szlakami pieszymi i ścieżkami przyrodniczymi na Halę Łabowską. Tego typu spotkania i sesje dyskusyjne odbywać się będą co roku, podczas najważniejszych wydarzeń społeczno – gospodarczych dla poszczególnych aglomeracji. W czerwcu br. delegacja nawojowska uczestniczyła w imieninach węgierskiego miasta Jánoshalma, odnosząc olbrzymie sukcesy artystyczne i w ofercie produkcyjnej rzemiosła. Ogromnym powodzeniem cieszyły się koncerty Młodzieżowego Zespołu Regionalnego „Piecuchy”, o których piszemy w numerze, a uczestnicy imprezy z lekką zazdrością podziwiali wyroby kowalstwa artystycznego Włodzimierza Matusika. Gmina powoli, ale bardzo skutecznie buduje własną markę już nie tylko w powiecie nowosądeckim, ale w innych rejonach i zagranicą. O Nawojowej się mówi, mówi się dobrze, mówi się od Słowacji, poprzez Węgry, Serbię, aż po francuskie Lazurowe Wybrzeże. To zasługa mieszkańców, ludzi pięknych, utalentowanych, żyjących godnie i mądrze, a także władzy samorządowej i wójta, który po gospodarsku potrafi prowadzić gminną społeczność do sukcesu.

(B)

Partnerstwo Polsko – Słowackie

Sąsiedzi zza miedzy

fol. Archiwum Ob. Vel'ky Lipnik

Do gminy Vel'ký Lipnik, mamy z Nawojowej rzeczywiście niedaleko, to duża wieś położona na tamtejszym Spiszu w powiecie Lubowla. Założona została w 1330 roku, na tzw. prawie niemieckim, przez ród Görgyów. Początkowo były to dwie oddzielne miejscowości, Lipnik Stary i Lipnik Wyżny. W okresie kolonizacji wołoskiej, osadzili się niej przedstawiciele tej nacji. Z akt duszpasterskiej wizytacji, z 1700 roku wynika, że mieszkało tam 330 osób wyznania greckokatolickiego. Dodatkowo, dowiadujemy się o ówczesnej strukturze agrarnej Lipnika, zapisano, że dziesięcina dostawiana była wyłącznie w owsie, bowiem żadne inne zboże nie chciało się tam wznosić. Była tam również cerkiew pod wezwaniem św. Michała oraz szkoła, w której nauczał tylko jeden pedagog. Z czasem następował rozwój miejscowości i w 1820 roku było tam już 206 domów, a potem, jak podają kroniki, liczba ludności rosła tak szybko, że zaczęło brakować pól uprawnych do jej wyżywienia. Stan demograficzny zmniejszyła na chwilę epidemia cholery, która wybuchła w 1831 r. Osiemnaście lat później, Austriacy krwawo stłumili wywołany w Lipniku bunt chłopski. Przeludnienie z końca XIX w. zmusiło mieszkańców do emigracji w poszukiwaniu chleba. Wyjeżdżano głównie do Stanów Zjednoczonych. W roku 1913 wieś liczyła 1150 Rusinów i 25 Żydów, zaś z początkiem lat sześćdziesiątych, w 239 domach żyło około 900 obywateli. Wielki Lipnik, zamieszkują głównie Łemkowie, którzy aż do II wojny światowej połączeni byli więzami rodzinnymi i gospodarczymi z Rusią Szlachtowską. Miejscowość, ma typową dla słowackiego Spiszu, zwartą zabudowę. Ludność, oprócz rolnictwa zajmowała się dawniej również wędrownym druciarstwem. Po zakończeniu prac polowych wyruszali w wędrowkę, scalając pęknięte garnki za pomocą drutu. W czasie tych wędrowek docierali nawet do Niemiec, Rosji, krajów nadbałtyckich. I dzisiaj jest to miejscowość rolnicza, w posiadaniu lipniczan znajduje się 2752 ha pól uprawnych. Ludność bardzo długo zachowywała tradycyjną kulturę i regionalne stroje. Jeszcze w latach 60, istniały tradycyjne drewniane domy w stylu spiskim. W Wielkim Lipniku działa Regionalny Zespół Pieśni i Tańca, należący do krajowej czołówki. Miejscowość położona jest na wysokości około 580 m n.p.m., w dolinie rzeki Lipnik, pod Wysokim Wierchem, na granicy dwóch regionów geograficznych: Pienin i Magury Spiskiej. Przebiega tamtędy droga z Czerwonego Klasztoru, do miejscowości Hniezdne, gdzie krzyżuje się z krajowym szlakiem komunikacyjnym nr 77. Można się nim dostać do miejscowości Lubowla i Biała Spiska. W Wielkim Lipniku bije źródło wody mineralnej o składzie podobnym do słynnej dawniej wody ze Śmierdzonki. Głównym zabytkiem jest greckokatolicka cerkiew św. Michała z 1794 r., z barokową kopułą wieży, jedną nawą i kolistym prezbiterium. Znajduje się w niej ikonostas z początków XX w. i bogato zdobiony chór. W centrum wsi rośnie pomnik przyrody, duża lipa o czterech pniach. Prowadzi tamtędy czerwony szlak turystyczny z Wielkiego Lipnika przez Przełęcz pod Tokarnią, Aksamitkę, Płaśnię do Czerwonego Klasztoru. Można też dojść na Wiaterny Wierch (Veterny vrch) na Magurze Spiskiej.

Opracował (T)

Powódź

w gminie Nawojowa w 2010 r.

W wyniku obfitych opadów atmosferycznych w maju i czerwcu 2010 r. Gmina Nawojowa poniosła straty /zweryfikowane i tylko na majątku gminnym/ w wysokości 1 740 000 zł, co stanowi 43% dochodów własnych gminy.

Częściowemu zniszczeniu uległo 10,4 km dróg gminnych, 3 obiekty mostowe, 7 przepustów i 170 mb ocieplonej i podwieszanej na moście, zbudowanej na rzece Kamienicy Nawojowskiej, sieci wodociągowej.

fol. Archiwum UG Nawojowa

fol. Archiwum UG Nawojowa

fol. Archiwum UG Nawojowa

fol. Archiwum UG Nawojowa

Szkoda powodziowa naprawiona !

W wyniku tegorocznej powodzi zamulone zostało i częściowo uszkodzone 90 m kolektora odprowadzającego wodę deszczową z budynków UG, przedszkola ośrodka zdrowia i częściowo Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska.

fol. Archiwum UG Nawojowa

fol. Archiwum UG Nawojowa

W wyniku podjętych działań, wymieniono dolny odcinek kolektora, zastępując spękane i zamulone rury betonowe o przekroju 30 cm rurami plastikowymi o przekroju 50 cm.

fol. Archiwum UG Nawojowa

fol. Archiwum UG Nawojowa

Partnerstwo z Węgrami

Bratankowie z miejscowości Jánoshalma

fol. Tomasz Binek

Jánoshalma była zamieszkała już w czasach założenia państwa węgierskiego, pod koniec IX wieku. Po najazdach Tatarskich, pomiędzy ocalałymi z pogromów Węgrami, zaczęli osiedlać się Kumanowie. Odbywało się to na mocy przywileju królewskiego, wydanego przez Belę IV, który był ojcem świętej Kingi. Mieszkańcy tego regionu, przez stulecia formowali dzisiejszy obraz miasta, nadając mu szczególny charakter, wystrój aglomeracji typowo rolniczej z terenu Niziny Węgierskiej. Z okresu świetności, pozostały liczne budynki prywatne i użyteczności publicznej z pięknie zdobionymi murami. Po latach zaniedbania w okresie socjalizmu, przywracany jest im teraz dawny urok. Do najznajmniejszych obywateli tego urokliwego grodu należy zaliczyć Nemesa Marcella, kolekcjonera dzieł sztuki, z których większość znajduje się w Muzeum Sztuk Pięknych w Budapeszcie, a także Lakó György, naukowiec, językoznawca, odkrywca El Greco. Dzisiejsze miasto liczy prawie 10 tys. mieszkańców. Słynie na całych Węgrzech z produkcji owoców i winorośli. W swej zabudowie posiada wiele interesujących, godnych zwiedzania obiektów, jak choćby

młyn z 1907 roku, zaliczany do najpiękniejszych w Europie Środkowej, do dziś funkcjonujący, z maszynami i urządzeniami zainstalowanymi w 1920 roku.

W parku położonym w centrum miasta, z daleka widoczny jest kościół katolicki pod wezwaniem świętej Anny, którego obecny kształt pochodzi z 1788 roku. Pięć dzwonów z jego dzwonnicy zostało zarekwirowanych i przetopionych na armaty podczas I wojny światowej. Z pozostałych, najstarszy pochodzi z 1723 roku i nosi imię Świętej Rodziny, a największy, ważący 17 kwintali dzwonił podczas Światowego Kongresu Eucharystycznego w Budapeszcie, w 1938 roku.

Wieża kościoła ma 48 metrów wysokości. Ciekawostką jest zamontowany przed nim krzyż żelazny, odlewany i kuty z 1876 roku.

Oprócz kościoła katolickiego, miasto ma również synagogę, funkcjonującą od XVIII wieku. W 1828 roku, przy żydowskim domu modlitwy założono szkołę. W czasie II wojny światowej niemieccy okupanci wywieźli mieszkańców pochodzenia żydowskiego do obozów pracy w Austrii i

obozów zagłady stworzonych na terenie Polski. Teraz, gminę wyznaniową tworzą zamieszkałe w Jánoshalma cztery rodziny Żydów.

Przez region przebiega linia Europejskiego Szlaku Błękitnego, to trasa europejskich wędrówek dla wytrawnych piechurów. W pobliżu można zwiedzać las namorzynowy, rosnący na wodach, przylegających do płynącego tamtędy Dunaju. Urok tej roślinności zachwyca wszystkich ludzi odwiedzających i oglądających to miejsce. Alejki parku miejskiego są wieczorami oświetlone latarniami, dającymi łagodne nastrojowe światło. Służą za plan fotograficzny nowożeńcom wychodzącym ze świątyni po zawarciu związku małżeńskiego. Są opatrzone tabliczkami, na których znajdują się nazwiska ich fundatorów, miejscowych obywateli, przedsiębiorców, właścicieli gruntów rolnych. Jedna z tabliczek nawiązuje do grona miejskich radnych, którzy ufundowali latarnię ofiarując na ten cel własne pieniądze. W Jánoshalma działa Zespół Tańca Ludowego, znany w całym kraju, prezentujący swoje umiejętności również zagranicą. Liczne występy ma orkiestra cytrzystów, posiadająca w

Bratankowie z miejscowości Jánoshalma c.d.

repertuarze bogaty zestaw pieśni i melodii ludowych, charakterystycznych dla Niziny Węgierskiej.

W pobliskim Kiskunhalas warto odwiedzić Muzeum Koronkarstwa, tym rękodzielnictwem, cała okolica słynie od dziesiątków lat w Europie.

fol. Tomasz Binek

W sferze ekonomicznej, ale także jako związek zawodowy, dominującą rolę odgrywa Koło Gospodarzy, skupiające 120 miejscowych rolników. Reprezentuje ich interesy, zajmuje się doradztwem, szkoleniem, propagowaniem nowoczesnych trendów w rolnictwie. Członkowie koła współpracują z podobnymi organizacjami z miejscowości partnerskich. Najbliższe kontakty mają z okręgiem Bácska w Serbii, kiedyś cała ta ziemia należała do państwa węgierskiego w ramach monarchii Austro-Węgierskiej. Prowadzona jest wymiana doświadczeń związanych z uprawą winorośli. Zdarza się, że obie strony zaznaczają pewne, występujące pomiędzy nimi różnice, choć stanowią jedną nację. Dotyczy to... gotowania gulaszu. Po węgierskiej stronie granicy jest to danie z udźca wołowego, w obfitym sosie, po serbskiej, bardziej przypomina zupę. Zupełnie inaczej powstaje też po obu stronach zupa rybna, choć dla smakosza z Polski, ta różnica jest zupełnie niezauważalna. Miejscowość Baja, organizuje co roku jedyny w swoim rodzaju Festiwal Zupy Rybnej. Miasto pełne jest wówczas kucharzy, a paleniska z ustawionymi kociołkami do gotowania znajdują się na wszystkich ulicach, to nieraz ponad 3,5 tys. kociołków.

fol. Tomasz Binek

Węgierski partner Nawojowej słynie z produkcji znakomitych win, białych, czerwonych, wytrawnych i półsłodkich. Winiarskie tradycje są tu bardzo długie, ale obecny zakład powstał w 1991 roku, po przemianach ustrojowych. Zatrudnia 60 pracowników, a w sezonie pracę dorywczą znajduje tu jeszcze od 80 do 100 osób zajmując się obróbką i zbiorem winorośli z powierzchni 280 ha.

Absolutnym hitem budowlanym w Jánoshalma jest, oddany niedawno do użytku, supernowoczesny ośrodek zdrowia. Koszt inwestycji wyniósł 900 mln forintów, a środki pochodziły w znaczniej części z funduszy unijnych. Ale najważniejsze jest to, że energii ciepłej dostarczają do obiektu źródła termalne, do których docierano wierząc szyby o głębokości do 130 metrów. Ośrodek obsługuje 25 tys. ludzi, co stanowi 25 proc. ludności zamieszkującej 6 gmin okręgu.

(B)

Wieści gminne

Wizyta tureckich górali

Uczestniczący w XVIII Festiwalu Zespołów Regionalnych Święto Dzieci Gór w Nowym Sączu Zespół Folklorystyczny Piecuchy z Nawojowej gościł u siebie turecki zespół ALTUNIZADE HAFIZE ÖZAL ILKÖGRETİM OKULU FOLKLOR GRUBU.

fol. Archiwum UG Nawojowa

Młodzi artyści wraz z opiekunami w dniu 20 VII 2010 r. odwiedzili gospodarza gminy.

fol. Archiwum UG Nawojowa

Po krótkim powitaniu i przedstawieniu gminy przez wójta dr inż. Stanisława Kielbasę członkowie obu zespołów, zaśpiewali piosenki ludowe i wymienili symboliczne podarunki, a następnie udali się na zwiedzanie Nawojowej i na obiad do rodzin członków zespołu Piecuchy.

fol. Archiwum UG Nawojowa

Wieści gminne

GMINY NAWOJOWA I WICKO PODPISAŁY UMOWĘ WSPÓŁPRACY PARTNERSKIEJ

Dnia 31 lipca 2010 r. wójt Gminy Nawojowa Stanisław Kiełbasa oraz wójt Gminy Wicko Dariusz Wałęskiewicz uroczyście podpisali umowę o współpracy partnerskiej pomiędzy oboma jednostkami samorządowymi. Celem powyższej umowy jest nawiązanie partnerskich stosunków, dążenie do określenia i osiągnięcia wspólnych celów na płaszczyźnie gospodarczej, socjalnej, oświatowej i kulturalnej, opierając się na wymianie doświadczeń i informacji pomiędzy przedstawicielami samorządów obu gmin.

fot. Archiwum UG Wicko

fot. Archiwum UG Wicko

fot. Archiwum UG Wicko

Holenderskie meble dla szkoły

fot. Tomasz Binek

W dniu 19-08-2010 r gminę odwiedził Jan Lennen wraz małżonką Marią i synem Markiem, Prezes Holenderskiej Fundacji Hulp aan Polen Someren znany z dobroczynnej działalności na rzecz Polski. Wcześniej złożył wizytę w Gimnazjum Publicznym w Nawojowej, przywożąc tam meble szkolne do pracowni geografii. Przed laty, dzięki pomocy pana Jana wyposażone zostało w sprzęt i meble nowowwybudowane wówczas nawojowskie gimnazjum.

Dziękujemy i zapraszamy.

Mamy prawdziwych przyjaciół

Partnerzy z nad morza

To prawda, że prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie. Taką biedą okazała się dla Nawojowej wiosenna powódź, choć i sierpniowe deszcze nie oszczędziły beskidzkiej gminy. Pomoc techniczną, ale także wypoczynek dla najmłodszych z rodzin dotkniętych kataklizmem, zaoferowały wówczas dwie piękne nadmorskie miejscowości, Wicko oraz Nowa Wieś Lęborska. Nawiązaną znajomość władze Nawojowej chcą kontynuować w kolejnych latach. Warto mieć wypróbowanych przyjaciół i współpracować z nimi na gruncie gospodarczym, kulturalnym, społecznym, aby rodziny z naszych miejscowości nawiązały pomiędzy sobą kontakty towarzyskie.

fot. Archiwum UG Wicko

Nowa Wieś Lęborska

Położona jest w północno zachodniej części województwa Pomorskiego. Zajmuje środkową część Powiatu Lęborskiego. Mieści się na obszarze ponad 270 km kw., na którym zamieszkuje ponad 12650 osób. Gmina usytuowana jest w malowniczej dolinie rzeki Łeby, pomiędzy terenami wysoczyzn Pojezierza Kaszubskiego i Pobrzeża Kaszubskiego. Od strony południowej otoczona jest kompleksami leśnymi, stanowiącymi część Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”. Przez jej teren bieżą ważne szlaki komunikacyjne, jak droga krajowa relacji A-6 Szczecin – Gdańsk, droga wojewódzka nr 214 Łeba – Lębork – Bytów. Znajdują się tu również linie kolejowe prowadzące ze Szczecina do Gdyni i z Lęborka do Łeby. Nowa Wieś Lęborska jest jedną z większych gmin województwa pomorskiego. Ciągle rośnie tu liczba ludności, bowiem gmina stała się oazą budownictwa jednorodzinnego. Siedzibą gminy jest właśnie miejscowość o

nazwie Nowa Wieś Lęborska, która pełni funkcję gminnego ośrodka usługowego, mieszczą się tam podstawowe urzędy, instytucje, obiekty użyteczności publicznej. Zróznicowana rzeźba terenu oraz duże, otwarte przestrzenie tworzą malownicze krajobrazy i zachęcają do wędrówek pieszych, rowerowych, konnych. Sieć rzeczna, a zwłaszcza rzeka Łeba, stwarza dogodne warunki do uprawiania turystyki kajakowej, jak też innych aktywności związanych z wodami powierzchniowymi. Główną atrakcją gminy jest jezioro Lubowidzkie o powierzchni 168 ha, otoczone lasami, znajdujące się w pobliżu trasy nr 6. Wokół niego są kąpieliska i ośrodki wypoczynkowe. Tu, czekają na gości kwatery w gospodarstwach agroturystycznych. Kolejnym ciekawym miejscem są stawy w Redkowicach i park rekreacyjny – Zielonej Enklawy. Atutem gminy jest czyste środowisko, 8 tys. ha lasów, co stanowi 30 proc. powierzchni gminy obfituje w grzyby, jagody, borówki. W lasach spotyka się dziką zwierzynę. W Chocielewku, pięknie położonym zakątku nad rzeką Łebą, występują kolonie czapli siwej. Miłośnicy przyrody, grzybiarze, wędkarze, cykliści na pewno nie będą się tu nudzić. W Gminnym Ośrodku Kultury spotkamy Gabriela - największego strusia w Polsce, w towarzystwie równie okazałych rzeźb św. Jakuba i Sowy. W gminie zarejestrowane są 24 pomniki przyrody, obejrzeć można również

wiele zabytków architektonicznych, w tym dwory z końca XVIII wieku w Leśnicach, Janowcach i Darzewie, obiekty budownictwa sakralnego, w Lebieniu z 1891 r., Janowcach z 1882 r. Chocielewku, z lat 1914 - 1918, Garczegorzu z 1817 - 1897 r. Tak, tak, tę świątynię budowano 80 lat. W Leśnicy jest kościół z początku XX wieku, w Lubowidzu z 1909 r., w Małoszycach z 1875 r. a w Nowej Wsi Lęborskiej z połowy XIX wieku. Władze samorządowe wspierają wszelkie inicjatywy społeczne mieszkańców. Dzięki ludziom aktywnym, którym nieobca jest idea wspólnego dobra, odbywają się tu liczne festyny, spotkania integracyjne. W organizacji imprez włączają się Koła Gospodyń Wiejskich i Klub Sportowy „Tęcza”. Nowa Wieś Lęborska uczestniczy w rozgrywkach tenisa stołowego na szczeblu ogólnopolskim, natomiast Fundacja Ekologiczno-Sportowa im. Tomasza Hołffera organizuje corocznie masowe imprezy biegowe. W gminie działają amatorskie ligi sportowe piłki nożnej i siatkówki. Rozwój gminy wiąże się z nakładami inwestycyjnymi na infrastrukturę, jak również z rozkwitem społeczeństwa obywatelskiego. Dlatego gmina otwarta jest na inwestorów, upatrujących swoich szans rozwoju w turystyce. W ofercie, ma możliwość sprzedaży działek rekreacyjnych, położonych w atrakcyjnych miejscach oraz terenów pod inwestycje.

Gmina Wicko

Na południe, wschód i zachód od Łeby, coraz bardziej modnego nadmorskiego kurortu, znajduje się gmina Wicko, najciekawszy zakątek ziemi lęborskiej. Jej powierzchnia wynosi 216,08 km kw. z czego 30 proc. stanowią lasy, a 9 proc. wody powierzchniowe. Gminę zamieszkuje 5630 osób. Obszar gminy stanowi część niezwykle malowniczego i atrakcyjnego Wybrzeża Słowińskiego o ciekawych walorach przyrodniczo – krajobrazowych. Bliskość morza, Parku, jedyne w swoim rodzaju, najpiękniejszych w Europie wydm ruchomych, nietypowy mikroklimat z właściwościami leczniczymi, urozmaicona rzeźba terenu, duża powierzchnia lasów, czyste i zdrowe środowisko, wzbogacone morską bryzą oraz zabytki kultury, to główne walory turystyczne gminy. Splendoru, dodaje gminie fakt położenia w otulinie Słowińskiego Parku Narodowego. Są tu takie rezerваты przyrody, jak park florystyczny –

krajobrazowy Mierzeja Sarbska, o pow. prawie 550 ha, swoją strukturą stanowi jakby przedłużenie Słowińskiego PN, występują w nim zalesione wydmy, których wysokość dochodzi do 24 m n.p.m. Ponadto jest rezerwat florystyczny Nowe Wicko i rezerwat torfowiskowo – leśny Las Górowski. Ten ostatni uznany został prawnie w 1984 r. stanowi interesującą enklawę leśną, bowiem na torfowisku niskim turzycowo-szuwarowym wytworzył się bór wilgotny i bór mieszany wilgotny. Zarejestrowane są 62 pomniki przyrody m. in. dęby, buki, kasztanowce. Okoliczne lasy styną z obfitości jagód, borówek, żurawin, grzybów a także zwierzyny łownej. Wydzielone są aż cztery ośrodki łowieckie. W gminie znajduje się trzecie co do wielkości w Polsce jezioro zatokowe Łebsko, oraz jezioro Sarbsko i jezioro Czarne. Wody te obfitują w wiele gatunków ryb. Ciekawostką jest połączenie jeziora Łebsko z morzem, co daje możliwość łowienia ryb morskich np. śledzi, fląder. W sezonie letnim gmina jest licznie odwiedzana przez turystów. Jej tereny oferują wypoczynek nad jeziorami i w otulinie Parku Narodowego. Bazę noclegową stanowią ośrodki wypoczynkowe, pensjonaty, gospodarstwa agroturystyczne, kwatery prywatne, domki letniskowe, pola namiotowe, ośrodki hippiczne w Nowęcinnie i Ulinii, gdzie można spędzać wczasy w siodle ucząc się jazdy konnej. Warto również pospacerować wśród łąk nad brzegami Łebska. Przez rezerwat Mierzei Sarbskiej z miejscowości Ulinia, prowadzi droga do plaży

morskiej, gdzie dostrzec można wrak niemieckiego statku „Vest Star”, który zatonął podczas sztormu w 1984 r. Godny uwagi jest zabytkowy pałac oraz Ogród Ornitologiczny, gdzie można podziwiać ponad 100 gatunków egzotycznych ptaków z całego świata. Warto obejrzeć dwór Somitów z XVII w., kościółek w Charbrowie z 1669 r. z barokowym renesansowym wnętrzem oraz galerię rzeźby współczesnej w Poraju. W Nowęcinnie napotkamy XVI-wieczny pałac z gotyckimi piwnicami i kaplicami grobowymi z XIX w. We wsi Nadrzewno zobaczyć można murowany wiatrak z 1765 r. oraz zespół pałacowo – parkowy z 1856 r. W Białogardzie góruje kościół parafialny z cegły, pw. św. Jana Chrzciciela, postawiony w 1890 r. i wiele innych. W Poraju znajduje się Pałac, który w 1897 roku funkcjonował jako Instytut Doświadczalno – Badawczy. Dla wodniaków ofertę ma również ośrodek windsurfingu w Sarbsku można pożeglować po jeziorze lub popływać motorówką zarówno po tym akwenie, jak też po morzu. Na wędrówców czekają szlaki turystyczne Łeba – Kluki i Łeba – Lębork. Przez teren gminy przebiegają trasy komunikacyjne, droga wojewódzka nr 214 z Łeby do Lęborka i droga wojewódzka nr 213 relacji Puck – Słupsk oraz linia kolejowa z Lęborka do Łeby. W przyjętym planie strategicznym gminy priorytetem jest stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i turystyki.

Opracował (B)

Przygody w Parku Słowińskim

Zaprzyjaźnione od roku z gminą Nawojowa, nadmorskie Wicko, położone w pobliżu Łeby, zaprosiło do siebie na kilkudniową wycieczkę dzieci powodzian z podsadeckiej jednostki administracyjnej. Prawie pięćdziesiątka milusińskich z rodzin dotkniętych tegorocznym kataklizmem mogła odpocząć, odprężyć się psychicznie, zapomnieć o tragicznych chwilach. – Koszty pobytu pokrył w całości pomorski partner – mówi Beata Baran, szefowa całej eskapady, nasz samorząd natomiast opłacił podróż, ubezpieczenie i opiekę. Program wyjazdu był ciekawy, obfitował w wiele wycieczek i wydarzeń. Trwał pełne 6 dni. Mali nawojowiaci, sporo czasu przebywali na nadmorskich plażach. Już pierwszego dnia

fol. Archiwum UG Nawojowa

przywitano ich zabawą i pieczeniem kiełbasek na ognisku. Zwiedzili też m. in. latarnię morską STILO, zbudowaną na początku dwudziestego stulecia. Ogromne zainteresowanie wzbudził system oświetleniowy stuletniej wieży, modernizowany jeszcze przed wojną, a w 2006 roku całkowicie odremontowany. Podróżując po Szymbarku i Wdzydzach Kiszewskich, młodzież zwiedzała unikalne obiekty, podziwiała zgromadzone w nich turystyczne eksponaty. Z zacięciem oglądano najdłuższą, 36 metrową deskę światła, wpisaną do Księgi Rekordów Guinnessa, a także stół im. Lecha Wałęsy, służący do integracji środowisk społecznych. Odwiedziliśmy również XVII wieczny Dom Sybiraka – poinformowała jedna z opiekunek, przywieziony ze wsi Zapleskino, подарowany przez potomków zesłańców syberyjskich. Oglądaliśmy replikę autentycznego sowieckiego łagru, a potem, nasza ekipa modliła się w maleńkim drewnianym kościółku p.w. św. Rafała Kalinowskiego. Mocne przeżycia towarzyszyły przejściu przez specjalny tunel prowadzący do podziemnego pomieszczenia, gdzie odbywa się symulacja autentycznego nalotu bombowego. Jest ono repliką bunkra o nazwie „Ptasia Wola”, wypełnioną eksponatami z czasów II wojny światowej.

Na zakończenie, pojawił się obiekt wprawiający widza w osłupienie i zachwyt, dom do góry nogami – symbol naszych czasów i otaczającej nas rzeczywistości, a potem jedyne w Polsce Muzeum Tabaki. Kolejna eskapada prowadziła do Kaszubskiego Parku Etnograficznego we

fol. Archiwum UG Nawojowa

Wdzydzach, założonego w 1906 r. Plenerowa część Parku obejmuje ponad 40 obiektów architektury ludowej, zagrody chłopskie, szlacheckie, chałupy i dworki, szkołę i kościół, wiatraki, kuźnię, tartak, tradycyjne sprzęty i urządzenia mieszkańców wsi. Ale to nie wszystko, co czekało jeszcze na wycieczkowiczów. Spacer po ruchomych wydmach w Słowińskim Parku Narodowym i spojrzenie na położony opodal hitlerowski poligon rakietowy z 1940 r., gdzie niemieccy naukowcy testowali rakiet przeciwlotnicze i balistyczne. Wśród eksponatów jest atrapa rakiety typu ziemia – ziemia, a także bunkier dowodzenia, lej wyrzutni z widocznymi kanałami po chłodziwie, fundamenty obiektów radioaktywnych i montażowych. -

Wszyscy cieszyli się na spotkanie z prehistorycznymi zwierzętami – informuje pani Beata, w Parku Dinozaurów w Nowęcinnie. Pośród naturalnej przyrody, lasów, łąk, jezior, poznaliśmy poszczególne okresy z dziejów Ziemi, co najmniej 100 gatunków gadów, w tym największe, o 45 metrowej długości. Poczuliśmy, jak wyglądało życie przed milionami lat. Ostatni dzień wycieczki, to było pełne plażowanie, zresztą, każde wyjście na piasek i kąpiel w

fol. Archiwum UG Nawojowa

falach Bałtyku przyjmowane były z entuzjazmem. Wiele dzieci, kontakt z morzem miało pierwszy raz w życiu. Po powrocie jest co opowiadać, przecież odbyło się tyle zawodów, konkursów, a do tego uczestnictwo w festynach, grach i zabawach z rówieśnikami z północy Polski. Nowe przyjaźnie i kontakty. To nie jedyny wyjazd nad morze nawojowskich dzieci. W sierpniu, kolejną grupę czekała podróż w rejon Nowej Wsi Lęborskiej. I tym razem za ich utrzymanie zapłacili gospodarze, a macierzysta gmina, za podróż i koszty manipulacyjne. Druga grupa odpoczywała w gminie Nowa Wieś Lęborska w dniach od 2-12 sierpnia br. Kwatery zapewniono im w Szkole Podstawowej w Sadkowicach. Przez cały pobyt opiekował się nimi troskliwie tamtejszy wójt, a także kierownik GOPS, dyrektor placówki oświatowej, sołtys wsi ,

fol. Archiwum UG Nawojowa

szef GOK i liczni sponsorzy. Grupa również odwiedziła Park Dinozaurów w Nowęcinie, Ruchome Wydmy oraz Centrum Ekologii i Promocji Regionu w Szymbarku. Dzieci spędziły jeden cały dzień w Trójmieście, gdzie zobaczyły oceanarium i skwer Kościuszki w Gdyni, moło w Sopocie oraz Starówkę w Gdańsku, wzięły udział w

fot. Archiwum UG Nawojowa

Jarmarku Dominikańskim. Kolejny dzień minął na zwiedzaniu Lęborka, nawojowska młodzież oprowadzał przewodnik. Odbyło się również spotkanie z władzami miasta, a potem... kąpiele w basenie, wizyta w muzeum, zwiedzanie najpiękniejszych gdańskich zakątków. Wiele ciekawości wzbudziła wycieczka poprowadzona ścieżką ekologiczną w Obliwicach oraz Izba Pamięci Ofiar obozu w Stutthofie, w Kępie Kaszubskiej. Dzieci odpoczywały też nad jeziorem Lubowidz, brały udział w niebėdzińskim festynie „Potyczki północ – południe”, zajmując II miejsce w turnieju „Kolonja Południe- Sołectwo Północ”. Wszyscy, na zakończenie pobytu otrzymali liczne prezenty od organizatorów i sponsorów, gry, zabawki, wyprawki szkolne i wiele innych gadżetów oraz lody, słodczyce, napoje owocowe. W czasie podróży, opiekę nad uczestnikami sprawowały Józefa Kostecka, Jolanta Ziaja, Małgorzata Homoncik, Beata Baran, Marzena Gawlik. Dobrze mieć wypróbowanych przyjaciół. Jak informuje wójt Stanisław Kielbasa, nadmorski kontakt nawiązano dzięki pobytowi na plenerze malarskim w Nawojowej, artystki Barbary Gołębiewskiej z Wicka. Urzeczona krajobrazami Nawojowej

fot. Archiwum UG Nawojowa

doprowadziła do bezpośrednich kontaktów obu jednostek. Jej obrazy poplenerowe zdobiją Urząd Gminy.

(BB)

Nawojowanie na obchodach „Dni Wicka”

Dzięki nawiązaniu współpracy pomiędzy gminą Nawojowa a gminą Wicko, w tegorocznych obchodach święta tej gminy po raz pierwszy wzięła udział nasza reprezentacja.

fot. Archiwum UG Nawojowa

Dni Wicka cieszyły się ogromnym zainteresowaniem, zarówno wśród mieszkańców, przybyłych turystów i gości. Dwudniowa impreza odbyła się na przełomie lipca i sierpnia.

Pierwszego dnia Wicka przeżywało zlot czarownic i czarodziejów. W konkursie na te postaci wzięło udział 17 małych przebierańców i 8 dorosłych czarownic, które po sabacie przy kamieniu, w asyście rycerzy i naszego zespołu Nawojowiacy, przeszli barwnym pochodem z Wicka do Charbrowa śmiejąc się przeraźliwie i wykrzykując magiczne zaklęcia. Na stadionie, uczestników pochodu przywitała Orkiestra Reprezentacyjna Morskiego Oddziału Straży Granicznej w Gdańsku, po czym oficjalnego otwarcia zlotu dokonał wójt gminy Dariusz Waleśkiewicz, wypijając magiczny eliksir. Po części oficjalnej, przedstawiono przybyłe czarownice i czarodziejów, którzy zaprezentowali własną interpretację lotu na miotle.

Jury podczas burzliwej narady wyłoniło zwycięzców. Kolejną częścią bogatego programu imprezy były występy laureatów Talentów Gminy Wicka, z roku 2009 oraz licytacja 7 obrazów, z której dochód przeznaczono na leczenie chorej mieszkanki gminy.

Najmłodszym zapewniono gry i zabawy, słodczyce i możliwość sfotografowania się z bajkowymi postaciami. Starszym, atrakcji dostarczały liczne stoiska i loterie, w których wygrać można było sprzęt gospodarstwa domowego a nawet skuter ufundowany przez anonimowego darczyńcę. Wieczorem wylosowano nagrodę główną w loterii, przygotowanej przez Stowarzyszenie „Iskierka Nadziei”, szczęśliwym zwycięzcą okazał się mieszkaniec Chocielewka, a potem na scenie pojawił się Zespół BIG CYC, którego

występ przyciągnął sporą liczbę fanów. Zwieńczeniem dnia pełnego wrażeń okazał się pokaz sztucznych ogni.

Pierwszy dzień święta Gminy Wicka, realizowany był w ramach projektu "Razem łatwiej pokonamy trudności" (Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej). Projekt był współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Drugi świąteczny dzień również przyniósł wiele atrakcji.

Na rozpoczęcie swoim śpiewem i tańcem zachwycił nasz zespół regionalny, po czym swoje umiejętności zaprezentowali laureaci II Edycji Talentów Gminy Wicka.

Okolo godziny 16:00 rozpoczęto turniej WROTA Gmin, współorganizowany przez Stowarzyszenie Iskierka Nadziei, Urząd Gminy oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Wicku, jego celem była dobra zabawa, upowszechnianie zdrowej rywalizacji i zdrowego trybu życia.

Wzięły w nim udział reprezentacje Urzędów Miast i Gmin z terenu powiatu Lęborskiego oraz reprezentacja gminy Nawojowa.

fot. Archiwum UG Nawojowa

Uczestnicy startowali w takich konkurencjach, jak: przeciąganie liny, sztafeta biegowa, piłowanie drewna na czas, przelewanie wody łyżkami i.... lepienie pierogów, ubijanie piany czy przyszywanie guzików na czas. Wszystkie konkurencje dostarczyły mnóstwo emocji i świetnej zabawy. Ostatecznie turniej wygrała reprezentacja gminy Nawojowa osiągając miazdzącą, dziesięciopunktową przewagę nad drugą w klasyfikacji Lebę. Reprezentacja gospodarzy zajęła III miejsce.

Nawojowa zdobyła między innymi miano najpopularniejszej gminy turnieju oraz główną nagrodę, kamerę filmową. Pozostały niezapomniane wrażenia i wspomnienia przyjacielskiej rywalizacji.

SK

Moje spojrzenie na wystawę...

■ **Jan Mirek**, prezes Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Nawojowej – Pamiętam doskonale początki wystawy rolniczej w Nawojowej. Dwadzieścia lat temu związałem się zawodowo z tą miejscowością i mogłem przez wszystkie te lata śledzić rozwój najważniejszego dla gminy przedsięwzięcia. Wszystko rozpoczęło się od współpracy Szkoły Rolniczej z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, a prekursorami stali się ówczesny dyrektor placówki oświatowej, dziś wójt Stanisław Kiełbasa i szef ODR, dziś poważny sądecki przedsiębiorca Jan Basta. Pokonywano trudności i z roku na rok szło coraz lepiej. Dziś, Międzynarodowa Wystawa Rolnicza to jest święto dla Nawojowej, znakomita promocja. Impreza jest mocno rozpropagowana nie tylko w Nowym Sączu i na Ziemi Sądeckiej, ale szeroko w kraju, czego dowodem są liczni wystawcy ze wszystkich zakątków Polski. Teraz otworzyły się dla niej zagraniczne rynki. Na wystawie można zobaczyć wszystko. Młodzi mają okazję ujrzenia „żywego inwentarza”, który znika z wizerunku naszej wsi, zaś starsi mogą zobaczyć nowoczesną technikę rolniczą, sprzęt nowej generacji wspierający ludzką pracę, ale również całe ich otoczenie. Można tu poznać wszystkie nowe gatunki roślin i zwierząt, proponowane do hodowli, a oprócz tego egzotyczne żyjątka, które u nas spotyka się wyłącznie w ogrodach zoologicznych. No i wreszcie jest też miejsce

na obyczaje, kultywowanie tradycji, sztuki ludowej, występy zespołów regionalnych, rodzimych i przyjeżdżających z innych województw, smakowanie potraw z dawnej chłopskiej kuchni, jakich nie uświadczysz w żadnej restauracji z domowym jedzeniem. Na koniec, na dzieci czeka tu przygoda, możliwość jazdy konnej wierzchem, w stadninie prowadzonej przez Zespół Szkół Rolniczych. Agropromocja to fantastyczne wydarzenie ogromnie ważne dla mieszkańców Nawojowej.

■ **Stanisław Kiełbasa**, dr inż., rolnictwa, wójt gminy Nawojowa – Dla Nawojowej, to ogromnie ważna impreza, pozwalająca pokazać Polsce, że jest tu rzeczywiste centrum rolnictwa nowosądeckiego. Na co dzień funkcjonują trzy ważne instytucje związane z rolnictwem, ale Agropromocja jest raz do roku i nie bez kozery nazywa się ją Małą Polagrą. 20 lat mija od momentu, kiedy razem z Janem Bastą zorganizowaliśmy ją po raz pierwszy i cieszę się ogromnie, że z roku na rok zwiększa swój zasięg tematyczny, pojawia się coraz większa liczba wystawców, producentów sprzętu rolniczego, ale także z innych dziedzin dotyczących rolnictwa i wsi. Wystawa coraz bardziej profesjonalizuje się, osiąga coraz wyższą klasę i europejski poziom. Cieszy mnie, że rolnicy z całej południowej Polski wiedzą gdzie jest

Nawojowa i że o tej porze roku trzeba ją odwiedzić. Przyjeżdżają do nas całe rodziny, byli uczniowie szkoły Rolniczej spotykają się z dawnymi wykładowcami, znajomymi, z nowym pokoleniem wchodzącym w dorosłe życie. Rodzi to swoistą integrację środowiska rolniczego. Przenika się tu ze sobą świat biznesu i świat polityki, na wystawie pojawiają się ludzie z pierwszych stron gazet, tych krajowych i tych regionalnych. Przy okazji organizowane są spotkania zagranicznych partnerów naszej miejscowości, przyjeżdżają podpatrują, uczą się, zdobywają nowe doświadczenia, bowiem specyfika rolnictwa węgierskiego, czy słowackiego jest inna niż w Polsce. Wreszcie dla nas, samorządowców, Rady Gminy, to z roku na rok coraz wyższe stawianie poprzeczki, aby Nawojową uczynić jeszcze piękniejszą, poprawiać stale warunki życia mieszkańców, aby goście z zewnątrz coraz chętniej chcieli nas odwiedzać.

■ **Teresa Popiela**, sekretarz gminy Nawojowa, Sądeczanka – To jest impreza międzynarodowa o wielkim zasięgu, ludzie przyjeżdżają tu, aby zdobyć konkretną wiedzę o współczesnym rolnictwie, zobaczyć coś nowego, ciekawego, coś co przydaje się w zawodowym życiu mieszkańca wsi, ale ułatwia też codzienną egzystencję wiejskiej rodzinie. Rośnie liczba wystawców, żeby obejrzeć wszystkie stoiska trzeba poświęcić

sporo czasu, a warto to zrobić bo zawsze można się dowiedzieć czegoś ciekawego z wielu dziedzin, również z obszaru kultury, sztuki, tradycji. Od lat ciągną na plac wystawowy mieszkańcy Nowego Sącza, wizyta na Agropromocji, to dla nich po prostu obowiązek. Oprócz sprzętu technicznego, można obejrzeć wyroby rękodzielnicze, kupić pamiątki i wyposażenie potrzebne w każdym domu. Można poznać zwierzęta gospodarskie, których coraz mniej we współczesnych zagrodach. Rejestracje samochodów wskazują, że wystawę odwiedzają ludzie z całej Polski, to świetna promocja dla gminy.

Ronald Ciborowski, pracownik Urzędu Gminy, Sądeczanin – Pracuję tu od 14 lat, ale imprezę znam prawie od samego początku. Znacznie się rozrosła przez te lata, jest całkiem inna niż w dniach, kiedy rozpoczynałem pracę w urzędzie. Ludzie przyjeżdżają do Nawojowej na Agropromocję, bo tylko tu mają szansę zobaczyć jak powinno wyglądać nowoczesne gospodarstwo rolne. Ale warto dodać, że owa nowoczesność przeplata się z tutejszą tradycją, postawami odchodzącymi w przeszłość, zachowaniami o których zapominamy, a które wyносиło się kiedyś z każdego rodzinnego wiejskiego domu. Tu powraca dawny świat ze swoją kulturą, twórczością, radością życia, z dawnymi zapachami i smakami, których nigdzie indziej nie można już doświadczyć. I to mi się najbardziej podoba.

Stanisław Rumin, sotyś wsi Nawojowa – To bardzo dobra i bardzo pozytywna impreza. Każdy kto chce, może poznać i kupić nowoczesną technologię, począwszy od materiałów budowlanych po piece centralnego ogrzewania, jeśli chodzi o dom. Nasi specjaliści podpatrują różne nowinki pojawiające się z tej branży na stoiskach wystawowych i potem sami próbują konstruować takie urządzenia, z czystej oszczędności w domowym portfelu. A zdarza się, że nasz rodzimy nawojowski producent wypuści na rynek elementy tańsze od tutaj prezentowanych i lepszej jakości. Można dostać prospekty, sprawdzić, jakie nowe trendy technologiczne pojawiają się w branży rolniczej. Gmina kwitnie w czasie odbywania się wystawy, w centrum Nawojowej jest ruch, jak na przystłowiowej Marszałkowskiej w stolicy, a może nawet jeszcze większy. Trudno przejechać główną trasą w kierunku Krynicy, czy Nowego Sącza. Bywały lata, że kolejka aut, ciągnęła się aż pod market real powiatowego miasta. Kto nie wiedział, że można próbować się „przebić” przez Żeleźnikową, Popardową, mógł zapomnieć o dotarciu samochodem na wystawę. Teraz powinno być znacznie lepiej, nowe rozwiązania komunikacyjne w gminie, nowe drogi, nowe nawierzchnie, miejsca parkingowe, oznakowanie ruchu drogowego pozwoli łatwiej i szybciej dotrzeć gościom na rolniczą wystawę.

Urszula Kulpa i Anna Pierzchała, stażystki w Urzędzie Gminy – Rozpoczynamy dopiero zawodową karierę i mamy nadzieję, że będzie się pomyślnie rozwijać, że będziemy mieć szansę na dobrą pracę zapewniającą normalne życie. Agropromocja, to prawie nasza rówieśniczka, więc jej początków nie mogliśmy śledzić, ale obserwujemy ją od dawna i jesteśmy dumne, że nasza piękna, choć niewielka gmina ma imprezę rangi międzynarodowej. To ogromnie ciekawe móc poznać ludzi z innych krajów, ich kulturę, obyczaje, zachowania, współczesne osiągnięcia. Dzisiejsza nauka języków znacznie ułatwia porozumiewanie się, a przyjaźnie zawarte podczas takich spotkań trwają zwykle lata. Nie ma granic, nie ma barier, możemy odwiedzać się nawzajem, spędzać razem wakacje, uczestniczyć w wydarzeniach ważnych dla rodzinnych miejscowości. Takim jest właśnie Agropromocja, to promocja współczesnego rolnictwa, przemysłu produkującego dla wsi, a z drugiej strony prezentacja najwartościowszych elementów naszej kultury, pięknej, czystej, twórczej. Poznajemy fakty z życia poprzedników, które mogły pójść w zapomnienie, tu w odpowiedniej oprawie przywracane są do rzeczywistości. Pewnie wielu rzeczy nie dowiedzielibyśmy się, gdyby nie coroczne wizyty na wystawie. Cieszymy się na przyjazd gości z Węgier i Słowacji.

ciąg dalszy na str. 12

Moje spojrzenie na wystawę... c.d.

■ **Wojciech Froehlich**, profesor, dr hab. Geomorfolog, hydrolog PAN, Sądeczanin – Brałem udział we wszystkich 20 Agropromocjach organizowanych w Nawojowej. Chyba tylko raz nie do końca mogłem się nią nacieszyć, z powodu wyjazdu na międzynarodową konferencję. Dziś, moja ulubiona wystawa, też ma już międzynarodową rangę. Cieszy mnie to ogromnie i napawa optymizmem. Agropromocja kojarzy mi się zawsze bardzo sympatycznie, bo głównie z miejscem gdzie spędziłem 40 lat, prowadząc ważne naukowe badania. Ale kojarzy mi się przede wszystkim z rolnictwem górskim, które niestety zanika i to budzi mój niepokój i smutek. Kiedy wędruję, jeżdżę po gminie Nawojowa zauważam, że jest coraz mniej pól ornych w naszej okolicy, nasze górskie rolnictwo w formie tradycyjnej zanika. Nie sprawdzają się prognozy hydrologiczne, że ta, (dawna) ilość pól ornych jest odpowiedzialna za dostarczanie materiału zamulającego zbiorniki wodne, powodując większy spływ wody i większą częstotliwość wezbrań.. Pola orne zanikają, a rzeki nadal niosą zanieczyszczenia. Odpowiedzialne są drogi, z których sływa pył do zbiorników wodnych. Powróćmy jednak do jubilatki, czyli nawojowskiej wystawy, dla mnie ważne jest, że oprócz sprzętów, urządzeń typowo rolniczych prezentowane są również współczesne formy działalności okolorolniczej, dotyczące budownictwa,

jakości życia, bankowości, ubezpieczeń, oświaty. Wreszcie cieszy mnie również fakt, że tylko tu mogę spotkać jeszcze naprawdę zdrową żywność, mnóstwo stoisk oferujących coś, co nie tylko jest produkowane, ale też przerabiane starymi metodami. Zawsze kupuję chleb niepowtarzalny w smaku i jakości, a szczególnie poluję na podpłomyki, których nigdzie indziej dostać nie można. Z satysfakcją zauważam oglądając wystawę, że odradza się rękodzielnictwo, rzeźba, malarstwo ludowe, ci ludzie mają się gdzie pokazać szerokiej publiczności, nie są anonimowi, kontaktują się z potencjalnymi odbiorcami własnej twórczości, tutaj na imprezie. Ma ona ogromne znaczenie dla gminy, jest znakomitą promocją, o jakiej inni mogą tylko marzyć. Jest się czym pochwalić, to że wójt zrobił nowe drogi, że miejscowości zmieniają wygląd, że centrum gminy ma wizerunek iście europejski, to wszystko jest ogromnie ważne i tworzy świetny obraz współczesnych nawojowian w świecie. Dźwiganie poprzeczki, prezentowanie własnego stylu gospodarowania daje ogromne możliwości rozwojowe. A do tego, można jeszcze zobaczyć co dzieje się w nowoczesnym rolnictwie.

■ **Ryszard Poradowski** dr inż. rolnictwa, kierownik szkolenia praktycznego

w Zespole Szkół Rolniczych im. Wincentego Witosa w Nawojowej – Agropromocja, to największa impreza rolnicza w Małopolsce i jedna z największych w kraju. Na początku było trudno, ale ofiarna praca ludzi zrobiła z niej prawdziwy hit wystawienniczy. Stanowi od lat wyzwanie dla wszystkich, dla szkoły, jako współorganizatora, dla Ośrodka Doradztwa Rolniczego, dla gminy, dla wszystkich mieszkańców. Przez lata była udoskonalana, aby teraz osiągnąć właściwy międzynarodowy poziom. Nasza placówka oświatowa, będąca Centrum Kształcenia Praktycznego, do otwarcia wystawy przygotowuje się tydzień, to mobilizacja dla wszystkich, nauczycieli i uczniów, kadry administracyjnej i technicznej, ale też wszyscy chętnie angażują się do roboty i nie ma trudności nie do pokonania. Podobnie jest u innych współorganizatorów, to świetna integracja środowiska szkolnego i otoczenia. Dla szkoły to godna promocja. Po zakończeniu wystawy rośnie liczba osób chętnych do nauki u nas w systemie zaocznym, nie ma problemu w sformowaniu odpowiedniej grupy edukacyjnej. Na Agropromocji powiązana jest ze sobą nauka, kultura, polityka. Spodziewamy się, jak zawsze, pierwszego garnituru VIP-ów, posłów, wójtów, burmistrzów, wszak zbliżają się samorządowe wybory. Obawiamy się o pogodę, ale Pan Bóg patrzy na nas łaskawym okiem. Kolejne spotkanie pokoleń będzie udane.

(T)

„Piecuchy” u węgierskich bratanków

Z łezką w oku i szczerym uczuciem w sercu wspominać będą mieszkańcy węgierskiego miasteczka Jánoshalma pobyt młodych artystów z nawojowskiego zespołu „Piecuchy”, który odwiedził ich z koncertami podczas dorocznego święta tej miejscowości. Obie gminy przyjaźnią się ze sobą, prowadzą wymianę kulturalną i gospodarczą.

Lachowski taniec, a szczególnie muzyka królowały na ulicach

Jánoshalma niepodzielnie. Od przyjazdu na Węgry, powitania w ratuszu, po oficjalne występy sceniczne i ... kulturalne spotkania, przyspiewki ludowe z sądeckich stron słychać było wszędzie, a jeśli tylko młodzież rozpoczynała śpiewanie zaraz wokół nich pojawiała się grupa rozentuzjasmowanych słuchaczy, a prawdziwy aplauz wzbudzały zwrotki wykonywane w oryginalnej mowie bratanków.

fot. Tomasz Binek

W tych stronach nas lubią

I szanują, to prawda, są dla Sądeczan niezwykle serdeczni i gościnni. Warto przypomnieć, że w okręgu Kiskunhalas znani jesteśmy od co najmniej 30 lat, kiedy nasi mieszkańcy przyjeżdżali tam do pracy przy zbiorach winorośli i produkcji znakomitych trunków. Od 1993 roku, z Kiskunhalas zawiązał partnerstwo Nowy Sącz, teraz także gmina Nawojowa sympatyzuje z kolejną miejscowością, odległą od stolicy okręgu kilkadziesiąt kilometrów. Cały region zmienił się nie do poznania, nowe osiedla mieszkaniowe, nowe ulice, estakady, centra handlowe, odrestaurowane stare kamieniczki i zabudowania chłopskie oraz dawnych madyarskich magnatów. Nie ma już pegeeru dominującego na rynku zatrudnieniowym i nad życiem ludzkim. Mniej winnic, ale za to o szczepach szczególnej wartości z powodu smaku i klarowności wina. Poszerzył się też

fot. Tomasz Binek

znacznie rynek handlowy, bowiem w okresie gospodarki socjalistycznej większość produkcji wysyłano do Związku Radzieckiego. Dziś, wina węgierskie, z terenu Wielkiej Niziny Węgierskiej, rozchwytywane są na zachodzie Europy i poza kontynentem, walorami skutecznie konkurują z markami austriackimi, niemieckimi, włoskimi, a nawet francuskimi, uznawanymi dotąd za królewskie. Naszym bratankom, tegoroczne polny w rolnictwie i sadownictwie, podobnie jak u nas, zmarnowała powódź. Woda, nadal stoi na polach tworząc rozlewiska i bajora. Co gorsze, przelotne, obfite deszcze ciągle padają. Brak słońca, chłodna aura, to również zagrożenie dla turystyki. Baseny termalne, mimo ciepłej wody, świecą pustakami, klientów i kuracjuszy, jak na lekarstwo. Trzeba ufać w boską opatrzność, może nie pozwoli zginąć nam i Węgrom.

fol. Tomasz Binek

Muzyka i dziewczęca uroda

Powróćmy do „Piecuchów”, lachowskie stroje bogato wyszywane i zdobione, także przyciągały uwagę tubylców i gości z innych miast partnerskich. Młodych Francuzów, z orkiestry dętej z Mirebeau, oczarowała uroda polskich dziewczyn, zaś umiejętności muzyczne kapeli – onieśmieliły. Różnica klas zatarła się podczas jam session w centralnej restauracji festiwalowej, gdzie muzycy obu grup, wspólnie koncertowali w przeróżnych muzycznych stylach. Tłumacze, naprędce przekazywali treść i sens przyśpiewek Mariana Borka, choć seniora w „piecuchowej

rodzinie”, to duszy towarzystwa, łatwo nawiązującego międzynarodowe kontakty, także te nieformalne. Ot, taka artystyczna dusza. Z młodego pokolenia próbował go naśladować Sławek Ciastoń, kto wie, może będzie niedługo wybitną postacią estrady muzycznej (gra na wielu instrumentach) i kabaretowej. Do łez potrafił rozbawić publikę krajową i zagraniczną, bo całkiem sprawnie radził sobie w angielskim, a próbował też miejscowego narzecza. Szybko stał się ulubieńcem festiwalowych opiekunek zespołu.

Kryształowy jubileusz

Prawdziwą klasę, Dziecięco – Młodzieżowego Zespołu Folklorystycznego „Piecuchy”, pokazał koncert galowy na głównej festiwalowej scenie. Gromkie brawa na przywitaniu, przeszły oczekiwania samych artystów. Ale prawdziwą burzę oklasków wywoływały kolejne tańce, sztajerki, walczyki, krakowiaki i charakterystyczne polki. Grupa młodzieżowa, po każdym fragmencie programu nagradzana była owacją na stojąco, zaś kapela, gdzie oprócz Mariana i Sławka grają Monika Słaby, Paweł Najduch, Przemek Wiktor i Kamil Wiktor, podrywała nogi do płasów. Prośba o bisy wydłużyła lachowski koncert, ale gospodarze z uznaniem komentowali, że było warto. – To najmocniejszy punkt

programu. Takiego show nie zrobili ani Serbowie, ani Rumuni, choć z bratanek łączy ich od wieków wspólna historia, a kiedyś również wspólna państwowość. Monika Bulińska, kierownik artystyczny zespołu, była dumna i uradowana ciepłym przyjęciem i akceptacją folkloru w piecuchowym wydaniu. W tym roku, jej wychowankowie obchodzili jubileusz 15 lecia działalności. Ich poczynaniom patronuje nawojowski Gminny Ośrodek Kultury. Jubileuszowa uroczystość umożliwiła wspólny koncert 146 członkom grupy, którzy grali i śpiewali na przestrzeni minionych lat. Przez zespół przewinęło się w tym czasie blisko 300 młodych ludzi w wieku od 5 do 16 lat. Uczyli się śpiewu, tańca, poznawali

tradycje i obyczaje swojej ziemi. Od 1995 roku „Piecuchy” dały ponad 300 koncertów, podziwiano ich na krajowych i zagranicznych festiwalach, pięciokrotnie przywozili laury z Karpackiego Festiwalu Dziecięcych Zespołów Regionalnych w Rabce, zwyciężali na „Przepatrowinach” w Czarnym Dunajcu, byli gwiazdą Święta Dzieci Gór, co zaowocowało nagraniami radiowo – telewizyjnymi. Mają też przyjaciół na Słowacji, Ukrainie, w Serbii i wielu innych krajach świata. To znakomicie, że w dzisiejszym, zindustrializowanym świecie młodzi ludzie potrafią czerpać z dorobku minionych pokoleń, a w starych tradycjach poszukują prawdziwego piękna.

Tekst i fot. (bit)

Nawojowski Krzyż Grunwaldu

Z okazji 600 rocznicy bitwy pod Grunwaldem, w Nawojowej stanął nowy drewniany krzyż upamiętniający to wielkie, militarne wydarzenie. Z inicjatywy wójta gminy dr Stanisława Kielbasy, wykonany został przez nawojowskiego stolarza, Jana Cabaka z desek modrzewiowych, przekazanych nieodpłatnie przez Stanisława Frączka z Bączej Kuniny, właściciela tartaku. Włodzimierz Matusik, szef Stal – budu, ze swoimi pracownikami okuli Krzyż, a Jan Łatka z Łabowej, wykonał odlew napisów i tabliczek z datami historycznymi, dodając nową - 2010 r. Przy udziale licznie zgromadzonych mieszkańców, poświęcenia grunwaldzkiego symbolu dokonał ksiądz Jacek Kupiec z nawojowskiej parafii. Uroczysty akt wydarzył się po raz drugi w historii miejscowości. Krzyż, na obrzeżach parku podworskiego pałacu rodziny Stadnickich pojawił się przed stu laty, na okrągły jubileusz 500 lecia zmagania króla Jagiełły z krzyżackim zakonem. Znalazł się tam z woli hrabiego Adama Stadnickiego, ówczesnego właściciela okolicznych dóbr ziemskich, znakomitego gospodarza i wielkiego patrioty, doskonale znającego historię państwa i kultywującego godnie narodową tradycję. Historię Krzyża opisała w wiosennym wydaniu „Przeglądu Nawojowskiego” pani Ewa Szewczyk. Przypomnijmy sobie, czego ta opowieść dotyczyła. Hrabia uznał, że rocznicę wydarzenia ważnego dla całej Europy należy uczcić w sposób niekonwencjonalny. Kraj był pod zaborami, więc symbol krzyża miał szczególny wymiar. Na postawę Adama Stadnickiego wpłynęło też na pewno wybudowanie z tej okazji w Krakowie Pomnika Grunwaldzkiego, którego fundatorem był Ignacy Jan Paderewski, wybitny, muzyk, kompozytor i polityk polski. Ceremonii przekazania monumentu społeczeństwu, towarzyszyło w tamtym czasie odśpiewanie po raz pierwszy „Roty” autorstwa Marii Konopnickiej. Wydarzenia spod Wawelu odbiły się echem w innych stronach okupowanej Ojczyzny, dotarły również do Nawojowej, a tutejsi mieszkańcy byli dumni, że udało im się pójść w ślady sąsiadów z dawnej stolicy. Krzyż Grunwaldu uświadamiał sens życia, codzienne trudy stające na drodze każdego chrześcijanina, aż do osiągnięcia zwycięstwa. U jego stóp odprawiano modły, pochylano głowy - jak podaje Ewa Szewczyk - „zatrzymywały się tu kondukt pogrzebowe, prosząc Zbawiciela o miłosierdzie dla zmarłego, żegnano powołanych do wojska rekrutów. Dębowy Krzyż przetrwał do 1939 r., a potem z rozkazu hauptsturmführera SS Heinricha Hamanna, grunwaldzki symbol usunięto. Skandalicznego aktu, na polecenie Niemców, dokonali funkcjonariusze granatowej żandarmerii, z posterunku w Nawojowej. Krzyż kołmi wyrwano z ziemi i ciągnięto przez mostek na teren gospodarstwa rolnego. Świadkiem wydarzenia była żona kowala Potoczka, pracującego u Stadnickich. Mówiła - że serce się jej krajało, kiedy konie rozrywały ramiona krzyża na placu dworskich czworaków. W puste miejsce Niemcy wstawili własną flagę. Ludzie nie zapomnieli upokorzenia, nie zapomnieli symbolu Męki Pańskiej, zniszczonego i pohańbionego przez najeźdźcę”

Po wojnie, w czasach pozornej wolności, jak pisze pani Ewa, nadal nie przywrócono symbolu – dumy Nawojowiaków. Przeciwnie, partyzanci AK z tego terenu surowo karani byli za walkę o wyzwolenie Ojczyzny, zaś ich rodziny żyły pod stałą obserwacją komunistycznych władz. Ponownie, Krzyż powrócił na dawne miejsce dopiero w 1990 r. Uczyniono to z okazji jubileuszu 60 lecia zwycięskich działań Batalionów Chłopskich, walczących w czasie okupacji na terenie gminy i 55 lecie zakończenia II wojny światowej. Nowy Krzyż Grunwaldu został poświęcony przez proboszcza, ks. Andrzeja Dźwigaję, dokładnie w 580 rocznicę bitwy pod Grunwaldem.

Tę doniosłą decyzję podjęto na sesji Rady Gminy w Nawojowej, 25 września 1990 r. Skorzystano z możliwości otrzymania surowca w Nadleśnictwie na elementy Krzyża, a symbol wykonał Piotr Łabuda, artysta rzeźbiarz z Frycowej. Umieścił też daty na belce pionowej, (1410 – data bitwy pod Grunwaldem) 1910 /data pierwszego wzniesienia krzyża przez hr. Stadnickiego/, 1940 /data zniszczenia krzyża z rozkazu hitlerowców/ i 1990 (data ponownego wzniesienia krzyża), a na belce poziomej napis - Krzyż Grunwaldu. Mieczysław Borek z Nawojowej dostarczył gotowy krzyż, konnym wozem, do miejsca postawienia.

fol. Archiwum UG Nawojowa

Przez 20 lat Krzyż ulegał naturalnemu niszczeniu. W 2009 r., Karol Frączek wykonał na prośbę wójta gminy metalowy stelaż podtrzymujący, a pracownicy tartaku Stanisława Frączka z Nawojowej i zakładu ślusarsko - budowlanego Włodzimierza Matusika ponownie go obsadzili.

W tym roku, przypadającemu 600 lecie bitwy wygranej z Krzyżakami, wójt gminy podjął kolejną inicjatywę odnowienia krzyża, bo ów symbol jest znakiem martyrologii wielu pokoleń narodu, a w jego cieniu żyją bohaterowie przeszłości. Wiedza o nich, zdaniem pani Ewy Szewczyk, czeka na poszerzenie o wiarygodne fakty.

Zanim poświęcono symbol grunwaldzkiego zwycięstwa w Nawojowej, w miejscowym kościele parafialnym została odprawiona z tej okazji uroczysta msza, a potem społeczeństwo, władze gminy, poczty sztandarowe samorządu, szkół i organizacji społecznych zajęły miejsce przed monumentem. Po uroczystości poświęcenia śpiewano pieśni kościelne i patriotyczne. Odbyło się również uroczyste spotkanie wspomnieniowe wójta gminy i szeregu znamienitych mieszkańców, seniorów i weteranów pamiętających jeszcze prowadzone przez nawojowskie społeczeństwo walki o wolność i niepodległość.

Troska i zaufanie

Osoby i rodziny korzystające z różnych form wsparcia ośrodka pomocy społecznej w Nawojowej, należą zazwyczaj do środowisk żyjących w najtrudniejszych warunkach bytowych. W myśl obowiązujących przepisów, uzyskanie niemal każdego świadczenia, musi być poprzedzone sporządzeniem wywiadu środowiskowego. Zawiera on opis sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, mieszkaniowej i ekonomicznej petentów GOPS. Taka wiedza jest ograniczona wyłącznie do danych uzyskanych podczas rozmów, nie jest zatem możliwe znalezienie odpowiedzi na szereg ważnych pytań, dotyczących sposobów radzenia sobie z trudną sytuacją, innym widzeniem rzeczywistości, zmianą poglądów i opinii.

Najczęstszym problemem, z jakim spotykają się pracownicy pomocy społecznej to niewystarczające dochody do zaspokojenia podstawowych potrzeb w biednych rodzinach, takich jak wyżywienie, zakup odzieży, regularne uiszczanie opłat mieszkaniowych, uczestnictwo w rynku pracy i życiu społecznym. W większości takich gospodarstw domowych, na członka rodziny przypada miesięcznie do 315 zł. Dlatego często, petenci GOPS deklarują pogorszenie poziomu życia, a głównych przyczyn takiego stanu rzeczy, upatrują w braku pracy, wystarczających środków finansowych, złym stanie zdrowia, utrudniającym podjęcie zatrudnienia i wpływającym na zwiększenie wydatków rodziny, złych warunkach mieszkaniowych, braku wsparcia ze strony innych.

Osoby dotknięte problemem bezrobocia oraz związaną z tym trudną sytuacją finansową uwidaczniają te fakty w większości przeprowadzonych rozmów przeprowadzonych z pracownikami socjalnymi. Czynniki te, mają decydujący wpływ na ich postawę życiową, aspiracje, dostrzeganie możliwości poprawy sytuacji w przyszłości, a nawet na prywatne marzenia. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nawojowej, zmierza w swoich działaniach aktywizować osoby i rodziny, o których mowa wyżej, do współuczestniczenia w

rozwiązywaniu własnych problemów, samodzielnym kreowaniu własnego losu i udziale w procesie decyzyjnym dotyczącym spraw osobistych. Polegać to będzie na wzmacnianiu, animowaniu, pobudzaniu takich osób i rodzin do bardziej aktywnego życia, ale również grup i społeczności lokalnych do interesowania się problemami ludzi ubogich.

Podejmowanie działań pomocowych zwiększy efektywność pracy ośrodka, pozwoli w znacznym stopniu zaspakajać potrzeby mieszkańców. Przez pomoc społeczną, petenci rozumieją głównie zapomogi (czyli finansowe lub rzeczowe zasiłki), natomiast pracownicy socjalni, za pomoc uznają zapomogi oraz tzw. pracę socjalną. Ustawa o pomocy społecznej mówi, że praca socjalna to „praca z osobami i rodzinami, w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności”. Praca socjalna to pomoc w zrozumieniu przyczyn trudnej sytuacji osobistej, w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych, konfliktów z bliskimi oraz nauka umiejętności życiowych i społecznych. Szczególnie ważna jest pomoc w odbudowie wiary w siebie, w sukces, poczucie własnej wartości, oraz zaufania do innych.

Petentem ośrodka pomocy społecznej jest przeważnie osoba od dawna, lub nigdy nie pracująca, z niskim wykształceniem, posiadająca dochody na granicy ubóstwa, często o złym stanie zdrowia, mieszkająca w fatalnych warunkach. Nierzadko z pomocy GOPS korzystają kolejne pokolenia rodzin wykluczonych, charakteryzujące się niskim poczuciem własnej wartości, biernością, brakiem motywacji, żeby „wziąć swoje życie w swoje ręce”, próbować coś zmienić, szukać pracy, zdobyć nowe lub podnieść swoje dotychczasowe kwalifikacje zawodowe. Tacy petenci oczekują od pracowników socjalnych przede wszystkim pieniędzy, za które jakoś da się żyć. Ale żeby zdobyć te pieniądze, muszą wykonać wymagane czynności tj. doręczyć stosowne dokumenty. Używają też innych sposobów,

żeby dostawać forszę – jak najwięcej i jak najczęściej.

Brak pieniędzy jest przejawem głębszych problemów, ale przeciętny petent jest przekonany, że gdyby dostał ich wystarczająco dużo, to inne jego kłopoty same uległyby rozwiązaniu. Takim osobom ciężko jest zrozumieć skomplikowane, niespójne przepisy, a to utrudnia ich stosowanie, jak też wyjaśnianie korzystającym z pomocy, zasad jej przyznawania. Celem pomocy społecznej jest, jak mówi ustawa, podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia się petentów. Realną miarą efektywności usług jest jednak ilość pieniędzy wydana w formie zapomóg. Dla wszystkich jasne jest, że zapomogi, które petent otrzymuje w GOPS, nie tylko nie zapewniają mu godnego życia, ale uzależniają go i demoralizują. Ustawa mówi również, że „w pracy socjalnej wykorzystuje się metody i techniki stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia”. Wtedy pracę socjalną należy rozumieć, jako pomoc w zrozumieniu przyczyn trudnej sytuacji danej osoby, próbę wspólnego poszukiwania możliwych rozwiązań oraz wsparcie w realizacji sensownych i realistycznych pomysłów podopiecznego, na wyjście z trudnej sytuacji. Wymaga to od pracownika uważnego słuchania wypowiedzi, solidnej diagnozy deficytów i potencjałów oraz systematycznego wspierania konstruktywnych zmian. Petenci oczekują pieniędzy, są gotowi na wiele, żeby je zdobyć, ale to w żaden sposób nie przybliży ich do „usamodzielnienia się”. Nie ufają pracownikom socjalnym, nie wierzą też, że jest ktoś, kto naprawdę chce im pomóc. Czują się manipulowani i sami manipulują, aby uzyskać doraźne korzyści. Nie tędy droga. Pracowników opieki społecznej warto obdarzyć zaufaniem, są fachowcami w swojej branży i najlepiej potrafią wyprowadzić ludzi potrzebujących pomocy z kryzysu.

(informacja własna GOPS)

Inwestycyjna kadencja

Zbliża się koniec obecnej kadencji. Dla Państwa wiedzy, pragnę przedstawić cały dorobek inwestycyjny i zakres najważniejszych prac remontowych wykonanych w tym okresie, ze wskazaniem źródeł pochodzenia środków finansowych. Musimy pamiętać, że budżet gminy, określany jako roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów, może być corocznie rozdysponowany na działania związane z utrzymaniem posiadanego majątku i wypełnianiem przez gminę nałożonych na nią odpowiednich aktów prawnych, zadań /np. utrzymanie szkół, przedszkoli, administracji, domów kultury, bibliotek/ oraz działania inwestycyjne przyczyniające się do utrzymania posiadanego majątku gminy, bądź jego powiększenia.

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I REMONTOWYCH ZA 2006 r.

Nazwa zadania	Wykonanie [zł]	Źródła pochodzenia środków
Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	71.601,41	
1. Opracowanie dokumentacji projektowych (kierunki: Nawojowa, Fycowa, Homrzyka, Bącza Kunina, Żeleznikowa Mała)	67.400,01	Środki własne
2. Wykonanie studni głębinowej	4.201,40	
Drogi publiczne gminne	747.627,74	
1. Wykonanie parkingu wraz z placem manewrowym – dojazdowym w centrum Nawojowej	250.403,26	Środki własne
2. Odwodnienie pasów drogowych przy drodze gminnej Nawojowa-Popardowa Wyma (Rejon Starej Młynówki)	79.909,27	
3. Budowa mostu do osiedla „Podlas” w Żeleznikowej Małej	204.745,50	
4. Zakup materiałów i wyposażenia w tym: kasyta betonowa 48.272,00	67.417,30	Środki własne
5. Zakup usług remontowych na drogach gminnych na terenie Gminy, w tym asfaltowe obrzeża odcinków przy drodze gminnej- 28.011,45	87.311,90	
6. Zakup usług pozostałych, w tym: asfaltowe obrzeża - 58.140,30	57.840,51	
Drogi wewnętrzne - rolnicze	70.945,34	Dot. FOGR - 18.320,00 Środki własne - 52.625,34
Remont drogi rolniczej „Cabajówka” w Homrzykach	70.945,34	
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	1.184.870,89	
1. Zabezpieczenie przyczółka mostu na rzecze Kamienica Nawojowska w ciągu drogi gminnej Nawojowa - Popardowa Wyma wraz z odwodnieniem drogi w obrębie mostu	164.765,90	Dot. BUSKZ - 127.492 Środki własne - 37.273,90
2. Stabilizacja ościwków we wsi Żeleznikowa Wielka zakwalifikowanych do II Alokacji środków projektu „Osiłona Przeciwośnieńskoma”	151.819,50	Dot. EBI - 113.804,00 Dotacja BP - 7.593,00 Środki własne - 30.462,50
3. Stabilizacja ościwków we wsi Bącza Kunina, przysiółek Potok	126.062,50	Dotacja BP - 95.600 Środki własne - 30.462,50
4. Urządzenie szkieł powiatowych po silnych opadach deszczu	83.273,25	Środki własne
5. Remont drogi „Barnakówka” w Nawojowej	119.353,84	Dot. BUSKZ - 50.000 Środki własne - 69.353,84
6. Remont i zabezpieczenie korpusu drogi gminnej i „Kącina Wierkie”	488.655,37	Dot. BUSKZ - 372.508 Środki własne - 116.147,37
7. Wykonanie zabezpieczenia przyczółków mostów w ciągu dróg gminnych: Nawojowa - Popardowa Nima i Nawojowa osiedle	52.900,53	Dot. BUSKZ - 42.320,42 Środki własne - 10.580,11
Gospodarka gruntami i nieruchomościami	67.870,00	
1. Wydatki związane z przejęciem gruntów na własność Gminy	7.870,00	Środki własne
2. Zakup gruntu pod budowę Szkoły Podstawowej w Nawojowej	50.000,00	
3. Dotacja na inwestycje dla SP ZOZ	10.000,00	
Urzędy Gmin	16.662,66	Środki własne
1. Zakup komputerów, oprogramowania, sztandar	11.662,66	
2. Docieplenie i termomodernizacja bud. UG- dokumentacja projektowa	5.000,00	
Szkoły Podstawowe	259.272,15	Środki własne
1. Przebudowa placu boiska sportowego, parkingu i skotyznowanie terenu oraz modernizacja drogi przy Szkole w Bącznej Kuninie	151.723,06	
2. Docieplenie i termomodernizacja bud. Sz.P. w B.K. - dokumentacja projektowa	5.000,00	
3. Urządzenie boiska szkolnego przy Sz.P. w Homrzykach	6.700,00	
4. Urządzenie boiska szkolnego przy Sz.P. w Żel. M.	5.534,00	
5. Remont Szkoły Podstawowej w Żeleznikowej Małej - bud. gospodarczej i toalety	90.315,09	
Przedszkola	24.090,00	Środki własne
Temu modernizacja budynku Gimn. Przed. Publicznego w Nawojowej - dsk.proj.	24.090,00	
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	672.624,40	
1. Budowa kanalizacji sanitarnej w Nawojowej - Program ZPORR - osiedla Ciecierz, Gócki Zawadzki, Pębelskie Pola	324.836,33	Środki własne
2. Opracowanie dokumentacji projektowych (kierunki: Nawojowa, Fycowa, Homrzyka, Bącza Kunina, Żeleznikowa Mała)	117.900,00	
3. Przebudowa kanalizacji sanitarnej w Nawojowej - os. Podkamienne do „Siedlary”	88.957,22	
4. Podłączenie budynków mieszkalnych do kanalizacji san. w miejscowości Nawojowa	140.930,85	
Oświetlenie ulic, placów i dróg	21.106,00	Środki własne
Wykonanie oświetlenia placu parkingowego w centrum Nawojowej wraz z dokumentacją projektową na oświetlenie dróg	21.106,00	
Pozostała działalność	20.781,48	Środki własne
Zakup wiat przystankowych	20.781,48	
Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	445.096,90	Środki własne - 226.857,90 Dot. UE SPO 218.239
Budowa budynku-zaplecze do obsługi obiektów sportowych w Nawojowej w ramach Programu UE SPO	445.096,90	
RAZEM	3.602.548,97	

Legenda: - UE SPO - środki Unii Europejskiej - Sektory Program Operacyjny,
- FOGR - środki Funduszu Ochrony Grantów Rolnych
- BUSKZ - środki dotacji celowej związane z utrzymaniem skutków powodzi
- BP - dotacja budżetu państwa
- UE ZPORR - środki Unii Europejskiej - Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

fol. Archiwum UG Nawojowa

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I REMONTOWYCH ZA 2007 r.

Nazwa zadania	Wykonanie	Źródła pochodzenia środków
Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	207.169,64	
1. Zakup udziałów w Spółce Sudeckie Wodociągi	51.000,00	Środki własne
2. Projekt budowlany sieci wodociągowej - Nawojowa - Kozarówka, Żeleznikowa Mała	29.990,00	
3. Wykonanie studni głębinowej w miejscowości Popardowa dla potrzeb wodociągu gminnego	17.708,67	
4. Opracowanie projektu budowlanego i włącznie odwiertu ST - 01 w Popardowej do wodociągu	37.043,76	
5. Podłączenie studni przy Przedzisku w Nawojowej do sieci wodociągu gminnego	35.435,21	
6. Opracowanie dokumentacji projektowej, Nawojowa, Fycowa, Homrzyka, Bącza K., Żelez. Mała	35.990,00	
Drogi publiczne krajowe	410.534,07	Środki własne
Remont chodników przy drodze krajowej w Nawojowej	410.534,07	
Drogi publiczne powiatowe	176.000,00	Środki własne
1. Dotacja celowa na projekt chodnika Nawojowa - N. Sącz - Łazy Biegonickie	35.000,00	
2. Dotacja celowa na remont drogi powiatowej Nawojowa - Bącza Kunina	6.000,00	
3. Dotacja celowa na dokumentację projektową przebudowy drogi pow. Naw. - Łazy Biegonickie	35.000,00	
4. Dotacja na remont drogi powiatowej Nawojowa - Żeleznikowa Wielka - Łazy Biegonickie	100.000,00	
Drogi publiczne gminne	614.470,98	
1. Budowa mostu do osiedla „Podlas” w Żeleznikowej Małej (ontnia tranza zapłaty)	49.748,36	
2. Budowa drogi gminnej - „Lącznik” od dr. krajowej do dr. powiatowej w Nawojowej - mapa	732,00	
3. Zakup oświetlenia publicznego	7.433,84	Środki własne
4. Projekt przebudowy alejki lipowej i budowy drogi od stadionu do przedszkola w Nawojowej	19.000,00	
5. Zakup usług remontowych	25.725,20	
6. Remont drogi gminnej Fycowa - Zawodzie	92.534,68	
7. Remont drogi koło Szkoły Podstawowej w Bącznej Kuninie	70.729,90	
8. Wykonanie nawierzchni asfaltowej drogi do Zaczryków, Homrzyków i innych we Fycowej	92.560,91	
9. Zakup materiałów i wyposażenia w tym: kasyta (określ. 47.381,00) kasyta asfaltowa - 27.804,04	94.929,84	
10. Zakup usług pozostałych w tym: asfaltowe obrzeża - 73.407,70	161.376,25	
Drogi wewnętrzne - rolnicze	75.760,88	Śr. własne - 50.930,88 Dotacja FOGR - 24.830
Remont odcinka drogi rolniczej „Cabajówka” w Homrzykach	75.760,88	
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	439.778,78	
1. Odbudowa przepustu koło P. Starek, Pohodniak w drodze gminnej Nawojowa za Kozarówka - Cmentarz - Bukowiec w Nawojowej	140.642,13	Środki własne - 34.917,13 Dot. BUSKZ - 105.725
2. Odbudowa przepustu koło P. Ogórek, Rozdach w drodze gminnej Nawojowa - Popardowa Wyma	138.986,48	Środki własne - 34.586,48 Dot. BUSKZ - 104.400
3. Projekty związane z odbudową dróg po powodzi	6.610,00	Środki własne
4. Remont ubezpieczeń w obrębie mostu na potoku Żeleznikowskim w ciągu drogi gminnej Żeleznikowa Wielka - Mysłec	66.937,01	Śr. własne - 13.388,01 Dot. BUSKZ - 53.549
5. Remont nawierzchni i odwodnienie drogi gminnej Nawojowa - Popardowa Nima	86.603,16	Śr. własne - 17.323,16 Dot. BUSKZ - 69.282
Gospodarka gruntami i nieruchomościami	79.766,48	
Wydatki związane z przejęciem gruntów na własność gminy, regulowanie praw własności, zakup gruntu przeznaczony na wzniesienie pod infrastrukturę drogową	79.766,48	Środki własne
Urzędy Gmin	9.675,82	Środki własne
Wydatki na zakupy inwestycyjne (tablice informacyjne)	9.675,82	
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	28.329,01	
1. Wpłaty na fundusz celowy - dofinansowanie zakupu samochodu dla policji	22.000,00	Środki własne
2. Zakup agregatu prądowładczy	6.329,01	
Szkoły Podstawowe	8.694,90	Środki własne
1. Modernizacja zestawu pompowego w j. kotłowni olejowej w Sz. P. w Bącznej Kuninie	5.156,90	
2. Zakup kserokoparki laserowej dla Sz.P. w Nawojowej	3.538,00	
Przedszkola	26.313,00	Środki własne
1. Docieplenie i termomodernizacja budynku Gminnego Przedszkola Publicznego w Nawojowej oraz budowa parkingu przy przedszkolu - prośbą	18.254,00	
2. Zakup sprzętu do ogrodu przedszkolnego	8.059,00	
Pozostała działalność	45.231,00	Środki własne
1. Instalacja monitoringu w Sz.P. w Nawojowej	15.040,00	
2. Instalacja monitoringu w Publicznym Gimnazjum w Nawojowej	30.191,00	
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	210.378,85	
1. Projekt budowlany - kanalizacja sanitarna - Nawojowa - Podkamienne od - Kozarówka, Mała	52.700,00	Środki własne
2. Projekt budowlany, Nawojowa od, Fycowa, Bącza Kunina, Homrzyka, Żeleznikowa Mała	59.250,00	
3. Wykonanie kanalizacji sanitarnej na osiedlu Ciecierz w Nawojowej od os. Baranów, Leńców, Tokarów na Ciecierz oraz Wiktorów, Pębelników i innych na Górkach Zawadzkich	98.428,85	
Oświetlenie ulic, placów i dróg	46.078,28	
1. Projekt oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi gminnej Nawojowa - Popardowa Nima na odcinku od UG do Przedszkola i drogi gminnej koło Przedszkola i Hamerni	13.664,00	Środki własne
2. Budowa oświetlenia ulicznego Homrzyka - Złotne - mapa projektowa	1.220,00	
3. Dotacja celowa dla powiatu nowosądeckiego na opracowanie dokumentacji technicznej linii oświetleniowej drogi powiatowej nr 1528 K Nawojowa - Żeleznikowa Wielka - Łazy Biegonickie	15.000,00	
4. Zakup lamp i instalacji oświetlenia ulicznego	4.194,36	
5. Zakup światelnego oświetlenia ulicznego	11.999,92	
Pozostała działalność	7.852,69	Środki własne
Zakup i montaż wiaty przystankowej	7.852,69	
Obiekty sportowe	401.913,55	Śr. własne - 91.861,55 Śr. UE - PROW - 310.052
Budowa boisk w Żeleznikowej Wielkiej - realizacja w ramach Programu UE SPO	401.913,55	
Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	41.733,14	Środki własne
1. Budowa budynku do obsługi obiektów sportowych w Nawojowej - adaptacja pomieszczeń zaplecza kuchennego w celu zamontowania zakupionych urządzeń	21.592,90	
2. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego w Nawojowej	11.000,00	
3. Zakupy inwestycyjne - zakup stołu chłodniczego i obiekty do budynku dla obsługi obiektów sportowych w Nawojowej	9.140,24	
RAZEM	2.829.681,07	

Legenda: - FOGR - środki Funduszu Ochrony Grantów Rolnych
- BUSKZ - środki dotacji celowej związane z utrzymaniem skutków powodzi
- BP - dotacja budżetu państwa
- UE PROW - środki Unii Europejskiej - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Przebudowa drogi powiatowej Nawojowa - Łazy Biegonickie

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I REMONTOWYCH ZA 2008 r.

Nazwa	Wykonanie	Zródła pochodzenia środków
Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	212.024,70	
1. Objęcie udziałów w Spółce Średnie Wodociągi w ramach zadania budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej dotyczącej wybranych obszarów wsi Nawojowa, Frycowa, Homrzyka, Bączka - Kunia w ramach programu Spójności UE	133.000,00	
2. Budowa nowych studni wiertniczych w miejscowości Popardowa dla potrzeb wodociągu gminnego w Nawojowej	28.518,05	Środki własne
3. Poprawa stanu środowiska we wsiach Nawojowa i Żeleznikowa Mała w tym: budowa kanalizacji sanitarnej i budowa wodociągu w Nawojowej i Żeleznikowej Małej, odcinka w kierunku Żeleznikowej Małej, Kozłowska w Nawojowej - studium wykonalności projektu i wniosku	50.506,65	
Drogi publiczne krajowe	75.274,00	
1. Opacowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na zadanie „Remont chodnika z przebudową kanalizacji opadowej przy drodze krajowej, opacowanie operata wodno-prawnego”	40.870,00	Środki własne
2. Opacowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na zadanie „Budowa chodnika wraz z kanalizacją, opadów wzdłuż drogi krajowej nr 73 Branice - Nowy Sącz - Granica Państwa w km 75 + 070 do 75 + 330 stona lewa” wraz dok. projektową zadania „Udział w kosztach cieżkiej drogi krajowej nr 13 w Nawojowej” w celu odprowadzenia wód opadowych z drogi krajowej”	27.559,80	
Drogi publiczne powiatowe	320.000,00	
1. Remont drogi powiatowej Nawojowa - Żeleznikowa Wielka - Łazy Biegonickie - budowa chodnika	120.000,00	Środki własne
2. Remont drogi powiatowej Nawojowa - Żeleznikowa Wielka - Łazy Biegonickie	100.000,00	
3. Remont drogi powiatowej Frycowa - Żłtne	100.000,00	
Drogi publiczne gminne	774.631,56	
1. Budowa drogi gminnej łącznik od drogi krajowej do drogi powiatowej w Nawojowej	39.675,15	Środki własne
2. Wykonanie dokumentacji projektowych przebudowy dróg gminnych / Łącznik Nawojowej od Przędzkoła do Alei Lipowa, do Urugi	46.932,65	
3. Budowa parkingu i chodnika wzdłuż drogi gminnej Nawojowa - Popardowa Nima	319.929,77	
4. Opłata za trwałe wyłączenie gruntu leżącego z produkcji „droga krajowa - droga gminna k. cmentarza”	27.075,13	
5. Przebudowa drogi do Urugi i innych w Nawojowej - projekt	12.783,00	
6. Wypłata odškodunkowa za zajęcie nieruchomości pod drogę	33.438,30	
7. Zakup materiałów i wyposażenia - w tym: korytka ściekowe, rury betonowe - 56.693,30	107.459,61	
8. Zakup usług remontowych	78.270,11	
9. Zakup usług pozostałych - w tym: zmowa utrzymania dróg gminnych - 67.820,39	109.047,82	
Drogi wewnętrzne	71.491,88	Śr. własne - 37.511,88 Dotacja FOGR - 33.980,00
Remont drogi ulicznej „Cebakówka” w Homrzykach	71.491,88	
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	4.059.624,24	Środki wj - 401.483,94 Dot. BUSKZ - 1.567.387 Środki wj - 9.029,00 Dot. BUSKZ - 36.112,00
1. Stabilizacja osuwisk we wsi Żeleznikowa Wielka w tym: wykonanie robót inwestycyjnych (ID12/10122/2/KDO 1)	1.968.870,94	
2. Wykonanie „Studium wykonalności przesiedlenia ludności (ID12/10122/2/KDO 2)”	43.140,00	
3. Remont dróg i mostów gminnych	1.986.443,53	Środki wj - 777.967,33 Dot. BUSKZ - 1.208.476
1. Frycowa - Popardowa Wyma	201.382,39	
2. Frycowa - Rybien	163.953,00	
3. Frycowa - Zawodzie	640.280,30	
4. Nawojowa - Popardowa Nima	161.398,53	
5. Moczniś Stajasz w Żeleznikowej Małej	54.071,00	
6. Kącina Winiak w Żeleznikowej Wielkiej	141.759,67	
7. do Barnacha w Żeleznikowej Wielkiej	115.139,22	
8. Żeleznikowa Wielka - Poręba Mała kolo cmentarza	143.129,18	
9. most na potoku Żeleznikowskim w ciągu drogi do Skocimów	62.672,34	
10. most na potoku Żeleznikowskim w ciągu drogi Zagłazie od Popawie	50.305,19	
11. remont drogi i zabezpieczeń skąpy drogowej w ciągu drogi Hosiorkowa - Barnakówka w Nawojowej	53.043,26	
12. Odbudowa przepustu wraz z nawierzchnią drogi gminnej Nawojowa - Podkamienie - Żeleznikowa Wielka (bocna od Zaczaków	199.311,25	
4. Wykonanie robót ziemnych na drodze gminnej do osiedla „Koci Rynek” we wsi Bączka-Kunia	33.591,97	Środki własne
5. Wypłata odškodunkowa za przesunięcie ogrodzenia przy drodze w „Pod Małą Górą” w Popardowie	17.000,00	
6. Opacowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na drogi gminne	857,00	
Gospodarka gruntami i nieruchomościami	295.572,12	
1. Regulowanie prawa własności gruntów przejmowanych, kupowanych na rzecz gminy, opłaty aktów notarialnych, sporządzenie opinii stanukowych, wpisy do ksiąg wieczystych	81.064,26	Środki własne
2. Zakup i montaż kontenera mieszkalnego dla P. Rumina w Homrzykach	30.000,00	
3. Środki na zakup winy do SP ZOZ	94.356,70	Śr. własne - 26.713,04 Dotacja PFRON - 67.643,66
4. Remont budynku Doms Nauceciciela w Żeleznikowej Wielkiej	90.151,16	Środki własne
Opracowania geodezyjne i kartograficzne	53.815,00	
1. Sporządzenie map zawierających projekty podziału nieruchomości dla ustalenia lokalizacji drogi gminnej Nawojowa - Popardowa Wyma i Frycowa - Popardowa Wyma	23.302,00	Środki własne
2. Wykonanie opracowań geodezyjnych na potrzeby Gminy Nawojowa / wydzielnie tematu pod drogi gminne, sporządzenie map do celów projektowych	30.513,00	
Infomatyka	13.812,47	Środki własne
Rozbudowa Systemów Elektronicznej Administracji w Małopolsce - dotacja dla Woj. Małopolskiego	13.812,47	
Urzędy gmin	176.202,30	
1. Termomodernizacja i rozbudowa budynku UG w Nawojowej - projekt	49.782,65	Środki własne
2. Zakup samochodu na potrzeby gminy	80.402,13	
3. Zakup kserokopiarki	20.087,91	
4. Zakup zestawów komputerowych	17.349,62	
5. Zakup programów komputerowych	8.579,99	
Komendy powiatowe policji	8.000,00	Środki własne
Wpłata na fundusz celowy na dofinansowanie zakupu samochodu dla policji na potrzeby Komisariatu Policji w Nawojowej	8.000,00	
Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	15.000,00	Środki własne
Dotacje celowe przekazane dla powiatu na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu specjalistycznego samochodu pożarniczego	15.000,00	
Pozostała działalność	13.800,00	Środki własne
Instalacja monitoringu w centrum gminy	13.800,00	
Przedszkola	4.000,00	Środki własne
Rozbudowa infrastruktury oświatowej Przedszkola Publicznego w Nawojowej - projekt parkinga	4.000,00	
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	338.927,45	Środki własne
1. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Nawojowej - osiedle Podkamienie	317.412,42	
2. Remont kanalizacji sanitarnej w rejonie Zespołu Szkół Rolniczych w Nawojowej	17.165,02	
3. Opacowanie projektu budowlanego kanalizacji sanitarnej od projektowanej sieci Nawojowa - Żeleznikowa Mała na terenie osiedla Podkamienie do osiedla Kozłowska	4.350,01	
Oświetlenie ulic, placów i dróg	315.190,59	Środki własne
1. Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej w Nawojowej - Legu	198.085,21	
2. Budowa oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi gminnej Nawojowa - Popardowa Nima	59.791,76	
3. Dokumentacja projektowo - kosztorysowa budowy oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Nawojowa, drogi: Nawojowa - Bączka-Kunia, przy kładce we Frycowej, Frycowa - Żłtne	23.058,00	
4. Opacowanie dokumentacji projektowej na zadanie pn. „Budowa oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi krajowej Nowy Sącz - Krynica na odcinku od potoku Bukowiec do wjazdu do Szkoły Podstawowej we Frycowej - projekt	14.640,00	
5. Montaż oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi powiatowej Nawojowa - Bączka-Kunia - k. kociola w Nawojowej	8.000,00	
6. Zakup lamp oświetlenia ulicznego i zwieszającego oświetlenia ulicznego	11.615,62	
Pozostała działalność	23.492,34	Środki własne
Zakup wiat przystanekowych	23.492,34	
Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	11.160,00	Środki własne
Rozbudowa infrastruktury sportowej w Nawojowej -projekt przebudowy stadionu	11.160,00	
R A Z E M	6.782.018,65	

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I REMONTOWYCH ZA 2009 r.

Nazwa	Wykonanie	Zródła pochodzenia środków
Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	519.547,83	
1. Objęcie udziałów w Spółce Średnie Wodociągi w ramach zadania budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej dotyczącej wybranych obszarów wsi Nawojowa, Frycowa, Homrzyka, Bączka - Kunia w ramach programu Spójności UE	282.000,00	Środki własne
2. Budowa sieci wodociągowej od przedziałka do budynku sportowego w Nawojowej	146.414,33	
3. Rozbudowa ujęcia wód podziemnych dla potrzeb wodociągu gminnego	91.133,50	
Drogi publiczne powiatowe	440.000,00	
1. Remont drogi powiatowej Nawojowa - Żeleznikowa Wielka - Łazy Biegonickie - dokumentacja budowy chodnika	40.000,00	Środki własne
2. Remont drogi powiatowej Nawojowa - Żeleznikowa Wielka - Łazy Biegonickie w ramach Narodowego Programu Budowy Dróg Lokalnych 2009- 2011	400.000,00	
Drogi publiczne gminne	774.631,56	
1. Budowa drogi gminnej łącznik od drogi krajowej do drogi powiatowej w Nawojowej - zakup działek pod drogę	14.000,00	Środki własne
2. Regulacja stanu prawnego i przebudowa drogi do Barnaków, Pawlików i Legutków w ŻW	1.103.273,18	Śr. własne - 568.036,18 Dotacja NPODL - 535.237,00
3. Budowa drogi „Od Przędzkoła do Hamnia” i „Aleja Lipowa” w Nawojowej w ramach Narodowego Programu Budowy Dróg Lokalnych 2009- 2011	302.705,86	Środki własne
4. Przebudowa drogi „Górk Zawadzkie” do Urugi i innych”	108.248,48	
5. Przebudowa drogi „Za murem” w Nawojowej	107.710,66	
6. Modernizacja drogi „Do Barnacha” w Żeleznikowej Wielkiej	78.270,11	
7. Zakup usług remontowych	109.047,82	
8. Zakup usług pozostałych - w tym: zmowa utrzymania dróg gminnych - 67.820,39	109.047,82	
Drogi wewnętrzne	75.364,91	Śr. własne - 46.614,91 Dotacja FOGR - 28.750,00
Remont drogi ulicznej „Do Pawlików i Legutków” w Żeleznikowej Małej	75.364,91	
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2 823 674,27	Środki wj - 383.938,90 Dot. EBI - 1.241.576,00 BP - 256.787,00
1. Stabilizacja osuwisk we wsi Żeleznikowa Wielka w tym: wykonanie robót inwestycyjnych (ID12/10122/2/KDO 1)	1.882.321,90	
2. Wykonanie „Studium wykonalności przesiedlenia ludności (ID12/10122/2/KDO 2)”	75.364,91	
3. Przebudowa przepustu na potoku bez nazwy w ciągu dr. gm. Homrzyka - Bączka Kunia	224.491,48	Środki wj - 56.904,48 Dot. BUSKZ - 167.587,00
4. Odbudowa drogi gm. „Homrzyka - Bączka Kunia” „Sewerniówka”	209.394,33	Środki wj - 67.497,33 Dot. BUSKZ - 141.897,00
5. Odbudowa drogi gm. „Nawojowa - Leg - Popardowa Wyma”	285.345,16	Środki wj - 61.018,16 Dot. BUSKZ - 224.327,00
6. Odbudowa zabezpieczenia mostu na Kamienicy w ciągu dr. gm. „Nawojowa - Popardowa Wyma”	67.925,39	Środki wj - 13.585,39 Dot. BUSKZ - 54.340,00
7. Naprawa nawierzchni wraz z odwodnieniem dr. gm. „Winiak Kącina” w Żeleznikowej Wielkiej	60.428,11	Środki wj - 12.086,11 Dot. BUSKZ - 48.342,00
8. Naprawa nawierzchni i przepustu wraz z odwodnieniem dr. gm. „Frycowa - Rybien”	93.567,90	Środki wj - 41.909,90 Dot. BUSKZ - 51.658,00
Gospodarka gruntami i nieruchomościami	295.572,12	
1. Regulowanie prawa własności gruntów przejmowanych, kupowanych na rzecz gminy, opłaty aktów notarialnych, sporządzenie opinii stanukowych, wpisy do ksiąg wieczystych	81.064,26	Środki własne
2. Zakup i montaż kontenera mieszkalnego dla P. Rumina w Homrzykach	30.000,00	
3. Remont budynku Doms Nauceciciela w Żeleznikowej Wielkiej	90.151,16	Środki własne
Opracowania geodezyjne i kartograficzne	53.815,00	
1. Sporządzenie map zawierających projekty podziału nieruchomości dla ustalenia lokalizacji drogi gminnej Nawojowa - Popardowa Wyma i Frycowa - Popardowa Wyma	23.302,00	Środki własne
2. Wykonanie opracowań geodezyjnych na potrzeby Gminy Nawojowa / wydzielnie tematu pod drogi gminne, sporządzenie map do celów projektowych	30.513,00	
Infomatyka	13.812,47	Środki własne
Rozbudowa Systemów Elektronicznej Administracji w Małopolsce - dotacja dla Woj. Małopolskiego	13.812,47	
Urzędy gmin	176.202,30	
1. Termomodernizacja i rozbudowa budynku UG w Nawojowej - projekt	49.782,65	Środki własne
2. Zakup samochodu wraz z przyczepką na potrzeby gminy	80.402,13	
3. Zakup kserokopiarki	20.087,91	
4. Zakup zestawów komputerowych	17.349,62	
5. Zakup programów komputerowych	8.579,99	
Komendy powiatowe policji	8.000,00	Środki własne
Wpłata na fundusz celowy na dofinansowanie zakupu samochodu dla policji na potrzeby Komisariatu Policji w Nawojowej	8.000,00	
Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	15.000,00	Środki własne
Dotacje celowe przekazane dla powiatu na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu specjalistycznego samochodu pożarniczego	15.000,00	
Pozostała działalność	13.800,00	Środki własne
Instalacja monitoringu w centrum gminy	13.800,00	
Przedszkola	4.000,00	Środki własne
Rozbudowa infrastruktury oświatowej Przedszkola Publicznego w Nawojowej - projekt parkinga	4.000,00	
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	338.927,45	Środki własne
1. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Nawojowej - osiedle Podkamienie	317.412,42	
2. Remont kanalizacji sanitarnej w rejonie Zespołu Szkół Rolniczych w Nawojowej	17.165,02	
3. Opacowanie projektu budowlanego kanalizacji sanitarnej od projektowanej sieci Nawojowa - Żeleznikowa Mała na terenie osiedla Podkamienie do osiedla Kozłowska	4.350,01	
Oświetlenie ulic, placów i dróg	315.190,59	Środki własne
1. Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej w Nawojowej - Legu	198.085,21	
2. Budowa oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi gminnej Nawojowa - Popardowa Nima	59.791,76	
3. Dokumentacja projektowo - kosztorysowa budowy oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Nawojowa, drogi: Nawojowa - Bączka-Kunia, przy kładce we Frycowej, Frycowa - Żłtne	23.058,00	
4. Opacowanie dokumentacji projektowej na zadanie pn. „Budowa oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi krajowej Nowy Sącz - Krynica na odcinku od potoku Bukowiec do wjazdu do Szkoły Podstawowej we Frycowej - projekt	14.640,00	
5. Montaż oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi powiatowej Nawojowa - Bączka-Kunia - k. kociola w Nawojowej	8.000,00	
6. Zakup lamp oświetlenia ulicznego i zwieszającego oświetlenia ulicznego	11.615,62	
Pozostała działalność	23.492,34	Środki własne
Zakup wiat przystanekowych	23.492,34	
Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	11.160,00	Środki własne
Rozbudowa infrastruktury sportowej w Nawojowej -projekt przebudowy stadionu	11.160,00	
R A Z E M	6.687 661,95	

Legenda: - FOGR - środki Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych
- BUSKZ - środki dotacji celowej związane z usuwaniem skutków powodzi
- NPODL - Narodowy Program Odbudowy Dróg Lokalnych 2009 - 2011 /Sztetyniówka/
- EBI - środki Unii Europejskiej - Europejski Bank Inwestycyjny
- BP - środki budżetu państwa

fol. Archiwum UG Nawojowa

Przebudowa drogi powiatowej Nawojowa - Łazy Biegonickie

PLAN ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I REMONTOWYCH NA 2010 r.

Nazwa	Wykonanie	Zródła pochodzenia środków
Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	3 098 600	
1. Objęcie udziałów w Spółce Sąddeckie Wodociągi w ramach zadania budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej dotyczącej wybranych obszarów wsi Nawojowa, Frycowa, Homrzyńska, Bączka - Kunina w ramach programu Spójności UE	611 000	Środki własne
2. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej Os. Kozłowska, Podkaminie w Nawojowej do granicy ze wsią Zeleźnikowa Mała, do kaplicy w Zeleźnikowej Małej	2 407 600	Środki własne - 927 518 PROW - 1 480 082
3. Projekt sieci kanalizacyjnej i wodociągowej Nawojowa - Zagórze od Zeleźnikowej Wielkiej	80 000	Środki własne
Drogi publiczne powiatowe	440 000,00	
1. Remont drogi powiatowej Nawojowa - Zeleźnikowa Wielka - Łazy Biegonickie - dokumentacja budowy chodnika - [w tym 23 588,40 FS Zeleźnikowa Wielka]	40 000,00	Środki własne
2. Remont drogi powiatowej Nawojowa - Zeleźnikowa Wielka - Łazy Biegonickie w ramach Narodowego Programu Budowy Dróg Lokalnych 2009- 2011	400 000,00	
Drogi publiczne gminne	1 349 939,03	
1. Budowa drogi gminnej „ Łacznik” od drogi krajowej do drogi powiatowej w Nawojowej – I etap	115 023,56	
2. Regulacja stanu prawnego i przebudowa drogi na Rybniu we Frycovej	30 000	Środki własne
3. Regulacja stanu prawnego i I etap przebudowy drogi do Bazarów, Pawlików i Legutków w Zeleźnikowej Wielkiej	100 000	
4. Projekt przebudowa drogi „Gajówka” w Zeleźnikowej Wielkiej	170 000	
5. Częściowa przebudowa drogi „Pastki” w Zeleźnikowej Wielkiej /zadanie związane z realizacją programu przesiedlenia osób z osuwiska /	150 000	
6. Wykonanie szacunku wartości nieruchomości, projektu uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną, projekt drogi gminnej „Pastki” projekty domów dla poszkodowanych oraz gminnego domu socjalnego /zadania związane z realizacją programu przesiedlenia osób z osuwiska /	79 971	Środki wł - 15 995,00 Dot. BUSKŻ - 63 976,00
7. Odbudowa nawierzchni drogi Homrzyńska - Bączka Kunina - 2 odcinki - [w tym 11 794,20 - FS Frycowa]	70 001,18	
8. Projekt zagospodarowania rekreacyjnego terenu „Starodroża” we Frycovej - [FS Frycowa]	11 794,20	
9. Przebudowa drogi gminnej - „k. filmy Grzezi” w Nawojowej - dz. ew. nr 613	150 000	
10. Wykonanie drogi gminnej „Pod Małą Górę w Popardowej” - [w tym 17 794,20 - FS Popardowa]	48 228,82	
11. Remont drogi gminnej Bazarówka - Horoskowska w Nawojowej - [w tym 23 588,40 - FS Nawojowa]	27 136,46	Środki własne
12. Wykonanie robót ziemnych na drodze gminnej „Do Soliska” w Złotym - [FS Złota]	8326,71	
13. Zakup usług remontowych	124 000,24	
14. Zakup usług pozostałych - w tym: zimowe utrzymanie dróg gminnych - 130 000	265 456,86	
Drogi wewnętrzne	105 000	
Remont drogi rolniczej „Do Pawlików i Leńców” w Zeleźnikowej Małej	105 000	Śr. wł. - 92 190 Dotacja MWM - 12 810
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	1 846 559,31	
1. Odbudowa korpusu drogi gminnej „Zagórze od Popowic” w Zeleźnikowej Wielkiej	852 796,31	Środki wł - 170 559,31 Dot. BUSKŻ - 682 237,00
2. Odbudowa lewostronnego przyczółka mostu wraz z odcinkiem drogi oraz zabezpieczenie przyczółka od górnej i dolnej wody rzeki Kamienica Nawojowska oraz podwieszono do mostu głównego rurociągu wodociągu gminnego Ø 160.	680 000	Środki wł - 150 000 Dot. BUSKŻ - 530 000
3. Odbudowa odwodnienia drogi gminnej Nawojowa - Podkaminie - Zeleźnikowa Wielka - Działy	154 763	Środki wł - 37 000 Dot. BUSKŻ - 117 763
4. Zakup usług remontowych [w tym odbudowa kolektora kanalizacji deszczowej w Nawojowej - 15 000]	159 000	Środki własne
5. Zakup usług pozostałych i zakup materiałów /związanych z bezpośrednią likwidacją zagrożenia bezpieczeństwa publicznego podczas powodzi/	110 039,82	Dot. WM - 88 026,00 Środki wł - 22 013,82
Gospodarka gruntami i nieruchomościami	100 000	
Regulowanie prawa własności gruntów przejmowanych, kuszonych na rzecz gminy, opłaty aktów notarialnych, sporządzanie operatów szacunkowych, wpisy do ksiąg wieczystych w tym zakup gruntu pod drogę „Pastki” w Zeleźnikowej Wielkiej - 74 231,40	100 000	Środki własne
Opracowania geodezyjne i kartograficzne	70 000	
Wykonanie opracowań geodezyjnych na potrzeby Gminy Nawojowa / wydzielenie terenu pod drogę gminną, sporządzenie map do celów projektowych	70 000	Środki własne
Urzędy gmin	24 000	
1. Zakup zestawów komputerowych	12 000	Środki własne
2. Zakup programów komputerowych	12 000	
Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	15 000	
Dotacje celowe przekazane dla powiatu na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu specjalistycznego samochodu pożarniczego	15 000	Środki własne
Szkoły Podstawowe	85 049,77	
1. Dokończenie budowy ogrodzenia działki dla potrzeb budowy SP Zeleźnikowej Małej - [w tym 17 549,77 FS Zeleźnikowej Małej]	40 549,77	Środki własne
2. Zakup programów komputerowych i wyposażenia przedszkola	44 500	
Przedszkola	1 624 000	
Rozbudowa infrastruktury Przedszkola Publicznego w Nawojowej	1 624 000	Środki własne
Oświetlenie ulic, placów i dróg	120 600,60	
1. Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej Nawojowa - Bączka Kunina w Nawojowej	60 600,60	
2. Dokumentacja projektowa oświetlenia ulicznego przy dr. gm. „Frycowa -Zawodzie”	20 000	Środki własne
3. Przebudowa oświetlenia placu przy budynku socjalnym na stadionie w Nawojowej	20 000	
4. Wykonanie dokumentacji projektu budowlanego „Budowa oświetlenia ulicznego dr. ogi powiatowej Nawojowa - Bączka Kunina na odcinku od kaplicy do końca wsi - [w tym 20 000 FS Bączka Kunina]	20 000	
Pozostała działalność	14 000	
Zakup 2 wiat przytankowych	14 000	Środki własne
Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	509 233,00	
1. Budowa ogólnodostępnego boiska wielofunkcyjnego i boiska do piłki plażowej we Frycovej w ramach PROW	483 844,08	Śr własne - 215 728,08 PROW - 268 116
2. Przełożenie linii energetycznej w celu umożliwienia budowy boiska sportowego w Homrzyńskich - [w tym 14 388,92 FS Homrzyńskie]	25 388,92	Środki własne
R A Z E M	9 512 021,53	

Legenda: - MWM - dotacja celowa Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego /dawny FOGR/
- BUSKŻ - środki dotacji celowej związane z usuwaniem skutków powodzi
- PROW - środki Unii Europejskiej - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
- WM - dotacja celowa Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

Inwestycyjna kadencja c.d.

Zestawienie dotyczące roku 2010 r. zawiera zadania już wykonane bądź planowane do realizacji w bieżącym roku. Ze specyfiki budżetu gminy wynika, że ich realizacja musi odbywać się sukcesywnie, w miarę upływu czasu i kumulowania planowanych dochodów.

Zestawienie powyższe nie zawiera najistotniejszych dla gminy zadań zrealizowanych bądź tych, których realizacja się rozpoczęła, wykonywanych przez innych niż gmina inwestorów. Wymienię tu:

- modernizacja drogi krajowej Brzesko - granica państwa na kwotę około 13 mln zł.,
- przebudowa drogi powiatowej Nawojowa-Łazy Biegonickie - II etap na kwotę około 5 mln zł.,
- Modernizacja systemu gospodarki wodno-ściekowej Nowego Sącza i gmin ościennych w tym Nawojowej na kwotę 33 mln zł.- zadanie realizowane ze środków UE - Fundusz Spójności, budżetu gminy Nawojowa i budżetu spółki Sąddeckie Wodociągi.

Wójt Gminy Nawojowa
Dr inż. Stanisław Kielbasa

fot. Archiwum UG Nawojowa

Dzieci dostaną nowe przedszkole – generalny remont Gminnego Przedszkola Publicznego w Nawojowej

„Od pierwszych kroków na drodze ku doskonałości do jego szczytu prowadzi długa droga”.

Przedszkole jest pierwszym ogniwem w łańcuchu oświaty. Doświadczenia z tego okresu mogą stać się źródłem sukcesu bądź niepowodzeń dziecka w dalszej karierze szkolnej.

Coraz większą uwagę zwracamy na jakość życia, chcemy aby wszystko, co robimy i co nas otacza, gwarantowało wysoką jakość. Takie same oczekiwania kierowane są również pod adresem przedszkola. Zły stan techniczny budynków przedszkolnych i niewłaściwe ich wyposażenie oddziałuje negatywnie na jakość usług edukacyjnych, zmniejszając szanse rozwojowe dzieci w wieku przedszkolnym, co może mieć wpływ na prawidłowy przebieg dalszego procesu kształcenia. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej jest warunkiem koniecznym dla zapewnienia wysokiej jakości usług edukacyjnych.

Stan techniczny budynku Gminnego Przedszkola Publicznego w Nawojowej od lat budził wiele zastrzeżeń. Można to było zauważyć po każdej większej ulewie, kiedy parking zalewala woda, dostająca się do piwnic, kotłowni, przeciekał również dach. W ziemi były problemy z utrzymaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, a standard ich wyposażenia, także nie był zadowalający. Doraźne naprawy nie przynosiły oczekiwanych rezultatów, pochłaniały natomiast niemałe środki.

Dzięki decyzji Rady Gminy, w pierwszej połowie czerwca br., rozpoczął się generalny remont i modernizacja budynku. Rozbudowa i nadbudowa przedszkola, swym zakresem obejmuje wymianę konstrukcji dachowej wraz z zadaszeniem podwórza wewnętrznego oraz dobudowę skrzydła bocznego budynku, jak również wykonanie izolacji termicznej ścian zewnętrznych i stropu, wymianę i montaż stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji wodno-kanalizacyjnej i przeciwpożarowej, instalacji centralnego ogrzewania, instalacji elektrycznych - wewnętrznych oraz instalacji odgromowej - zewnętrznej, instalacji systemu solarnego, przyłącza kanalizacji deszczowej oraz kanalizacji sanitarnej i opadowej. W przybudówce znajdzie

się dodatkowe pomieszczenie, które może być wykorzystane, jako sala gimnastyczna lub dodatkowa sala do zajęć, sanitariaty oraz pomieszczenie gospodarcze dla planowanego w przyszłości boiska wielofunkcyjnego i placu zabaw dla dzieci.

Placówka z dnia na dzień zyskuje nowe, zmodernizowane oblicze. Wszystkie prace remontowe, wykonuje Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe BUDMEX sp. z o.o. w Nowym Sączu, którego właścicielami są Marek Basta i Władysław Sejud.

Kierownikiem budowy został mgr inż. Wojciech Dobosz, kierownikiem robót Stanisław Bulanda zaś inspektorem nadzoru mgr inż. Jerzy Zdankiewicz, pracownik Urzędu Gminy w Nawojowej. Projekt wykonała firma ETA, Spółka zoo. z siedzibą w Nowym Sączu.

Projektantem głównym był mgr inż. arch. Jacek Najbar. Prace projektowe koordynował mgr inż. Maciej Szuflicki

Realizowane prace remontowe i modernizacyjne mają na celu poprawę warunków przebywających w przedszkolu dzieci i personelu, zwiększenie ilości miejsc oraz podniesienie standardu placówki i zmianę jej wizerunku.

Środki finansowe na realizację zadania, w całości pochodzą z funduszy własnych gminy Nawojowa, a wartość powyżej przedstawionych prac, ustalono w drodze postępowania przetargowego i wyniosła 1 216 520,49 zł.

Realizacja zadania ma się zakończyć w ostatnich dniach listopada br. Początkowo sądziliśmy, że starą część przedszkola da się uruchomić od nowego roku szkolnego. Niestety, po trzykrotnych okresach intensywnych opadów deszczu okazało się, że wymianie muszą ulec wszystkie posadzki, flizy na ścianach, stolarka wewnętrzna a ściany muszą zostać ponownie pomalowane. Dodatkowo, po odkryciu kanałów ciepłowniczych, okazało się, że przebiegająca tam instalacja wodno – kanalizacyjna też nadaje się do całkowitej wymiany. To wymaga dodatkowych środków finansowych i przedłuża termin oddania budynku do eksploatacji. Rada Gminy,

widząc bezwzględną konieczność wykonania powyższych dodatkowych prac, na posiedzeniu 17 VIII br. wyasygnowała na ten cel kwotę prawie 400 000 zł.

W okresie, kiedy realizowane są prace budowlane, dzieci korzystać będą z pomieszczeń Szkoły Podstawowej im. Św. Królowej Jadwigi, we Frycowej /3 grupy/ oraz budynku socjalnego na stadionie w Nawojowej /1 grupa/.

Dowozenie dzieci do Frycowej i do budynku socjalnego na stadionie w Nawojowej stanowić będzie istotne utrudnienie dla rodziców. Prosimy jednak o wyrozumiałość. Trud dwóch miesięcy początku roku szkolnego, z pewnością wynagrodzony zostanie oddaniem do dyspozycji dzieci nowoczesnego obiektu, w którym maluchy będą się czuć wspaniale, a rodzice będą spokojni o ich bezpieczeństwo. Dzięki realizacji tego przedsięwzięcia, gmina zyska placówkę edukacyjną na miarę XXI wieku. Będzie dysponowała nowoczesną infrastrukturą edukacyjną, która stwarza wiele możliwości rozwojowych dla dzieci w wieku przedszkolnym. Przedszkolaki, dzięki nowym salom i zapleczu, uzyskają możliwość pełniejszej realizacji swoich pasji. Stanie się możliwe zwiększenie liczby zajęć edukacyjnych i miejsc w przedszkolu.

Przedszkole w Nawojowej, będzie mogło spełnić oczekiwania mieszkańców gminy Nawojowa. Wójt gminy, planuje w najbliższej przyszłości realizację dalszych inwestycji w obrębie przedszkola. Gotowa jest już dokumentacja techniczna i pozwolenie budowlane na wybudowanie placu zabaw dla dzieci, boiska wielofunkcyjnego i parkingu w obrębie przedszkolnej działki.

Kiedy Zarząd Województwa Małopolskiego ogłosi kolejny nabór wniosków do PROW - działania "Odnowa i rozwój wsi" gmina Nawojowa złoży stosowne wnioski z nadzieją na szansę przyznania środków finansowych pozwalających zrealizować planowane przedsięwzięcia.

Mgr Janusz Cabak
Dyrektor ZEAS w Nawojowej

przed remontem...

...i po remoncie !

Kim być, jaki wybrać zawód ?

Pod takim, ogólnym hasłem realizowany był w gminie Nawojowa projekt dofinansowywany z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, który środki pieniężne czerpie z Europejskiego Funduszu Społecznego UE.

Chodziło w nim o rozwój kompetencji w zakresie inicjatywności i przedsiębiorczości wśród uczniów klas trzecich Gimnazjum w Nawojowej, poprzez organizację kursu orientacji zawodowej. Pomysł zrodził się podczas zebrań rodzicielskich i wywiadówek w tej palcówce oświatowej. Przybliżył uczestnikom projektu różne kierunki edukacji oraz specyfikę różnych zawodów w sposób ciekawy i różnorodny. Był również pewnym uzupełnieniem i rozszerzeniem w stosunku do obowiązującego programu szkolnego w tym zakresie. Generalnie jednak, miał ustrzec młodych ludzi przed bezrobociem, zapobiec przed powielaniem stylu życia rodziców i wyborem profesji takiej jaką reprezentuje ojciec lub matka. W

gminach rolniczych, do których zalicza się Nawojowa, są to kwestie niezwykle ważne, bezrobocie może spowodować także stan wykluczenia społecznego z powodu braku pracy, nieodpowiedniego wykształcenia, braku perspektyw. Projekt odpowiadał na realne problemy występujące w gminie, które zostały opisane w jej strategii rozwoju na lata 2007 – 2013. Zatem należy w społeczeństwie podnosić poziom edukacji ekonomiczno-prawnej, aby w efekcie dorastające pokolenie pozbyło się lęku przed podejmowaniem ryzyka związanego z uruchamianiem własnej przedsiębiorczości. W młodzieży należy wyzwolić potrzebę samorealizacji, rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem. Te cechy mieszczą się w tzw. kompetencjach kluczowych zawartych Narodowej Strategii Spójności na lata 2007 -2013. Zdaniem wójta Stanisława Kielbasy, realizacja projektu wytyczyła wzór postępowania dla szkoły, aby jej mury opuszczali absolwenci, bardziej zdecydowani

w planowaniu własnych losów, przyszłości, zawodowej kariery. Celem ogólnym była pomoc uczniom klas trzecich Gimnazjum z rodzin najuboższych, w wyborze szkoły średniej, w opracowania ścieżki kariery zawodowej. Bardziej aktywni, zdecydowani, potrafiący myśleć samodzielnie, właściwie oceniający realia ekonomiczne, ale też własne predyspozycje, takie osoby mogą wybrać zawód zapewniający im rozwój i możliwości bezpiecznej egzystencji. Ze 130 uczniów gimnazjum, projektem objęto 20 osób, po 10 każdej poci, badania wykazały że to optymalna grupa, której można pomóc podczas prowadzenia edukacji. Wybrano ją podczas rekrutacji wśród społeczności gimnazjalnej. Projekt zakończył się w czerwcu br.

(B)

Projekty dla podstawówek

Kompetencje kluczowe i wyrównywanie szans

Z funduszy europejskich, skorzystała również młodzież Szkół Podstawowych w Nawojowej i Homrzychach. Obie placówki uczestniczyły w projektach realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W nawojowskiej podstawówce chodziło o rozwój kompetencji kluczowych wśród uczniów, dając im możliwość pogłębienia swojej wiedzy z języka angielskiego i informatyki. W projekcie wzięło udział 12 chłopców i tyleż dziewczynek, z klas 5 i 6, gdzie młodzież jest zaawansowana w procesie edukacji obu przedmiotów. Celem zasadniczym jest wyrównanie szans młodzieży wiejskiej w nauce, w stosunku do ich rówieśników z wielkich aglomeracji miejskich. Takie dysproporcje, wykazują m. in. sprawdziany wiedzy i testy prowadzone w wielu szkołach kraju. Tylko przez zachęcanie młodych ludzi do nauki, tworzenie im odpowiednich warunków można zniwelować różnice, o których mowa wyżej. Tak działa się też podczas realizacji nawojowskiego projektu. Rozwijając tzw. kompetencje kluczowe uczniów, starano się zwiększyć ich motywację do podejmowania dalszych kroków edukacyjnych, ukazano znaczenie i przydatność języka oraz informatyki we współczesnym świecie i życiu codziennym. Uczestnictwo w projekcie wpłynęło również

na integrację grupy, poprawiło umiejętności współpracy i współdziałania w zespole. W Homrzychach pracowano pod hasłem „Nie jesteśmy gorsi”, a była to oddolna inicjatywa wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży tej miejscowości. Beneficjentami projektu zostało 26 osób, w wieku od 7 do 12

lat. Ponieważ swobodny dostęp do edukacji jest głównym czynnikiem umożliwiającym samorozwój jednostek, wpływa też na przyszłą ich pozycję na rynku pracy, postanowiono poprowadzić dla dzieci dodatkowe zajęcia z zakresu informatyki i pływania. Obie dziedziny zostały wybrane na podstawie obserwacji środowiska uczniowskiego i decyzji nauczycieli oraz rodziców mających obraz możliwości swoich pociech. Rozwój kompetencji informatycznych, a co za tym idzie rozwój

kreatywności uczniów poprzez naukę korzystania z Internetu, obsługi programów graficznych daje nowe umiejętności i możliwości dalszego rozwijania własnego talentu, przybliży właściwy w przyszłości wybór zawodu. Nauka pływania, promuje rozwój emocjonalno – fizyczny uczniów, podnosi poziom bezpieczeństwa dzieci podczas pobytu nad akwenami wodnymi. Wskazano też na możliwości spędzania czasu wolnego, integrowania się z rodzinami, co w środowisku wiejskim zanika, a ma kapitalne znaczenie wychowawcze. Oba projekty zostały bardzo dobrze przyjęte przez młodzież, zainteresowana jest nimi w przyszłości znacznie większa grupa uczestników. To świadczy o otwartości wiejskiej młodzieży w sferze edukacji, potrzebie zdobywania nowych, coraz lepszych umiejętności oraz samodzielności w organizowaniu sobie czasu wolnego. Projekty trwały do czerwca br. Zakończyły się wraz z rokiem szkolnym. Wójt Stanisław Kielbasa zamierza kontynuować ten kierunek pobudzania aktywności placówek oświatowych i młodzieży i zapowiada kolejne aplikacje o środki finansowe na wyrównywanie szans młodego pokolenia.

(T)

Ksiądz Henryk Madziar

Nowy proboszcz parafii Nawojowa

Ksiądz Henryk Madziar, objął nawojowskie probostwo w dniu szczególnym, 15 sierpnia, kiedy obchodzimy święto Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, a także Dzień Wojska Polskiego, na pamiątkę zwycięskiej bitwy warszawskiej z armią bolszewicką.

Nowy proboszcz pochodzi z Kadczy, w gminie Łącko, zaś jego rodzinną parafią, było Jazowsko. W tej miejscowości ukończył szkołę podstawową. Świadectwo dojrzałości uzyskał w I Liceum Ogólnokształcącym im. Jana Długosza w Nowym Sączu, jest więc członkiem wielkiej „Długoszowej rodziny”. Egzamin maturalny przyszło mu zdawać w mrocznym okresie stanu wojennego, wiosną 1982 roku. Studiował w Seminarium Duchownym w Tarnowie. Świecenia kapłańskie otrzymał jeszcze z rąk księdza biskupa Jerzego Ablewicza. Jego drogę zawodową wyznaczały kolejno parafie w Ciężkowicach, Oleśnie, nowosądeckiej Zawadzie (kościół p.w. Matki Bożej Bolesnej), Dębicy, Latoszynie, Tarnowie. Następnie ksiądz Henryk objął samodzielne probostwo w Gorzejowej, a teraz otrzymał nominację od biskupa ordynariusza na poprowadzenie parafii w Nawojowej.

fot. Archiwum UG Nawojowa

– Nie ukrywam, że bardzo dobrze pracowało mi się w Gorzejowej – mówi ks. Madziar, ale cieszę się również z nowej pracy, nowych zadań, tym bardziej, że trochę znam te strony. Każda parafia ma swoje specyficzne problemy i nie da się z góry ułożyć jakiegoś konkretnego planu poprowadzenia jej. Wiadomo, że pewne prace duszpasterskie są wszędzie takie same, jak choćby posługa sakramentalna w święta, katecheza, ale właściwości parafialne zobaczyć można dopiero po kilku miesiącach i dopiero wówczas można próbować wprowadzać nowe pomysły. W Nawojowej sprawa jest o tyle jasna, że mój poprzednik, wypracował tutaj przez 20 lat pewien schemat. Trudno więc nowemu proboszczowi coś wywracać. Jeżeli było to sprawdzone przez tyle lat, to znaczy, że było dobre. Dlatego sądzę, że podstawą będzie dla mnie kontynuacja dzieła wdrożonego przez ks. Dźwigaję. Dopiero jeśli poznam dobrze środowisko, może pomyśle o wprowadzaniu jakichś modyfikacji. Wszystkim parafianom błogostawie – Szczęść Boże.

(B)

Józef Słaby - Strażnik Grobu Pańskiego

Od 60 lat, podczas świąt Wielkanocnych, pełni honorową wartę przy grobie Pana Jezusa budowanym na pamiątkę zmartwychwstania Pańskiego, w nawojowskim kościele parafialnym. Pełni wartę godnie, honorowo, odziany w galowy mundur, w srebrnym kasku na głowie. Nie wyobraża sobie, żeby mogło być inaczej. Do tej swoistej służby zaangażował również własną rodzinę, czterech synów, a teraz także wnuków. Jan, Adam, Wojciech, Tomasz – wszyscy moi chłopcy stali przy grobie. Teraz zmienili ich najmłodszy z rodu, Robert, Paweł i Andrzej.

fot. Tomasz Binek

Wielkanocną przygodę wartowniczą rozpoczął zaraz po przyjęciu się do pracy w miejscowym tartaku. – Młody byłem, koledzy namówili mnie, żeby towarzyszyć im podczas przygotowywania świątecznego misterium – opowiada. Byłem szczupły, wysoki, pasowałem jak ulał do stania na warcie. W mundury trzeba było zaopatrzyć się samemu. Najlepiej pasowały do tego celu galowe ubrania kolejarskie. W Nowym Sączu kolejarzy nie brakowało, więc o zakup nie było trudno, co jakiś czas otrzymywali nowe sorty mundurowe. Gorzej wiodło się z hełmami, pożyczali nam je strażacy z OSP w Zawadzie. Na prośbę księdza zostałem później instruktorem wartowników Grobu Pańskiego w naszej parafii, byłem starszy, ale zdrowie dopisywało, więc zgodziłem się wypełnić i taką posługę. Młodzieniec, jak zechce dołączyć do grupy, musi wcześniej przyjść popatrzeć, kiedy do wartowania przygotowują się weterani. Stoimy przy grobie w Wielki Piątek, mundury wkładamy jeszcze w Wielką Niedzielę, na mszę rezurekcyjną. Galowy ubiór, odczyszczony, wyprasowany, czeka w szafie na kolejne święta Wielkanocne.

Pokolenie najmłodszych strażników ma spory kłopot, kolejarzy w stolicy powiatu, jak na lekarstwo, a ci którzy jeszcze pracują, zamiast mundurów otrzymują ekwiwalent finansowy, więc ubrania trzeba pożyczać od starszych kolegów. Na szczęście dorobiono się własnych hełmów, nawojowskim parafianom sprezentowali je fajeramani z Krynicy.

fot. Archiwum UG Nawojowa

fot. Tomasz Binek

Pan Józef, rocznik 1928, przyszedł na świat w Żeleźnikowej, w rodzinie rolniczej. Rodzice zajmowali się hodowlą bydła i uprawą zboża. – Ojca niewiele pamiętam – mówi, byłem malutki kiedy umarł. Później, mama zajmowała się gospodarką, doiliśmy krowy i mleko odstawialiśmy do mleczarni. Z siedmiorga rodzeństwa, zostałem już tylko na świecie ja sam, starsi i młodszy wszyscy poumierali. Szkołę powszechną pan Józef ukończył w Żeleźnikowej. Całe swoje zawodowe życie związał z tartakiem, przepracował w tej firmie aż do emerytury, obsługując trak do cięcia desek – To była ciężka robota – wspomina dawne czasy z łezką w oku, ale lubił ją, pasowała mi i przyzwyczaiłem się. Po odejściu na emeryturę, przez wiele miesięcy tęskniłem za pracą, tak jest, że człowiek długie lata czynny zawodowo, nie może sobie miejsca znaleźć, kiedy przechodzi na zasłużony odpoczynek. Teraz już przywykłem, ale zawsze znajdę coś do zrobienia, pomagam w gospodarstwie synowi, który z racji swego zatrudnienia często wyjeżdża na długie delegacje. Pan Józef dochował się sześciorga dzieci, dwóch córek i czterech synów, niestety zmarła jego ukochana żona. Najbliższej wiosny, jak zawsze zobaczymy go na warcie, w kolejowym mundurze i srebrnym kasku.

(B)

Ziemia za długi

- ostatnia część Hamerni wraca do gminy

fot. Archiwum UG Nawojowa

Po upadku Nowosądeckiego Przedsiębiorstwa Przemysłu Drzewnego, majątkiem tej firmy zajął się syndyk masy upadłościowej. Z biegiem czasu, w roku 1998, jak wynika z dokumentów, wierzycelności gminy Nawojowa urosły z tego tytułu, do kwoty prawie 300 tys. zł. Likwidator przedsiębiorstwa kilkakrotnie podejmował próby umorzenia tego długu, ale ówczesne władze naszej jednostki administracyjnej, wójt i zarząd nie zgodziły się na to, aby przepadł nam podatek od nieruchomości. I słusznie, bowiem w znaczący sposób uszczupliłoby to dochody własne gminy. Podjęliśmy również negocjacje z wojewodą w celu uzyskania rekompensaty za utracone dochody od

skarbu państwa. Rozmowy powyższe doprowadziły do ustalenia, że dwie działki znajdujące się na terenie ogrodu starosta nowosądecki przekazuje gminie Nawojowa, a także trzy kolejne, o powierzchni 48 arów, znajdujące się w obrębie dawnej „Hamerni”. Jedna z tych działek została już wykorzystana na wybudowanie drogi koło stadionu, druga na poszerzenie drogi w kierunku stawu, a trzecia, największa 33 arowa, zostanie teraz nam przekazana z przeznaczeniem na cel publiczny. Zamierzamy tam wybudować kolektor ściekowy, punkt zlewny nieczystości płynnych dla domów nie podłączonych do kanalizacji gminnej, które przewozić będzie koncesjonowana firma

specjalistyczna. Moim osobistym marzeniem jest, aby w tym miejscu powstał nasz Zakład Gospodarki Komunalnej, baza gdzie pracownicy socjalni mogliby w godziwych warunkach spędzić czas, wybudowano by garaże dla samochodu, ciągnika, sprzętu technicznego do odbioru śmieci, wykonywania prac konserwacyjnych. W ten sposób całość podatku niezapłaconego kiedyś gminie przez NPPD została nam teraz zrekompensowana, w postaci owych pięciu działek, które przeszły na własność gminy.

Wójt Gminy
dr inż. Stanisław Kiełbasa

fot. Archiwum UG Nawojowa

W Nawojowej będą wodociągi i kanalizacja

Rzeka Dunajec podlegać musi szczególnej ochronie, choćby z powodu dostarczania wody pitnej mieszkańcom Nowego Sącza i okolicznych miejscowości. Mimo, iż na jej dopływach powstało wiele małych oczyszczalni ścieków, stan wód pozostawia nadal wiele do życzenia z powodu przedostawania się do niej licznych zanieczyszczeń. Ministerialne wskaźniki dowodzą, że można zakwalifikować ją do kategorii A3. Bakterie typu coli pochodzą ze ścieków bytowo-gospodarczych,

ściekowej miasta Nowego Sącza z przyległymi terenami gmin sąsiednich” – mówi wiceprezes firmy, Marian Kulig.

- Od 2003 roku zabiegamy o potrzebne na ten cel finanse, szczególnie w Funduszu Spójności. W projekcie znajduje się oczywiście gmina Nawojowa, miejsce coraz bardziej atrakcyjne do osiedlania się nie tylko mieszkańców Nowego Sącza, ale również Krakowa i Śląska. Nie dziwi więc fakt, że wójt Stanisław Kielbasa zabiega, o jak najszybsze

również swój udział, ale w przypadku Nawojowej nie ma żadnych obaw, operatywny wójt zawsze jest w stanie zabezpieczyć konieczne finanse.

Magistrale z bieżącą wodą i do odprowadzania ścieków połączą wsie Nawojowa, Bączka Kunina, Frycowa, Homrzyska, tam gdzie najbardziej postępuje rozwój budownictwa mieszkaniowego, powstają nowe osiedla. Kolejne odcinki wodociągu i kanalizacji budowane będą dla miejscowości Nawojowa i

fol. Archiwum UG Nawojowa

sanitarnych i przemysłowych, których ilość wzrasta wraz z rozwojem poziomu życia mieszkańców. Brak odpowiedniej kanalizacji na dość dużym obszarze powoduje, że do oczyszczalni trafia bardzo niewielki procent ścieków, zaś ogromna ilość spływa wprost do gruntu i dopływów rzeki. Eliminację zanieczyszczeń spacyfikować może jedynie skanalizowanie terenów produkujących je, a pozostających bez możliwości ich zrzutu do oczyszczalni. Niewątpliwie uchroni to wody gruntowe i powierzchniowe zlewni rzeki Dunajec od sporego ładunku substancji pogarszającej środowisko naturalne, poprawi jakość pozyskiwanej wody pitnej. Unijne dyrektywy nakazują to, do 2015 r.

Budowa oczyszczalni ścieków stała się wielkim sukcesem końca minionego wieku i znacznie ograniczyła stan zanieczyszczenia wody. Mieszkańcy terenów nie skanalizowanych dostarczają ścieki z przydomowych zbiorników, to jednak ilość ograniczona. Sytuację poprawi tylko rozbudowa sieci kanalizacyjnej z włączeniem 3 przyległych gmin.

- Spółka Sąddeckie Wodociągi opracowała wspólnie z nimi projekt „Modernizacja i rozbudowa systemu gospodarki wodno-

rozpoczęcie prac, które w istotny sposób wzbogacą rozwijającą się infrastrukturę komunalną gminy. W ramach umowy ze Spółką Sąddeckie Wodociągi, powstaną na terenie Nawojowej 32 kilometry wodociągów i 33 km kanalizacji. Całość przedsięwzięcia kosztować będzie ponad 33 mln zł, które w większości przekaże Unia Europejska. Jeżeli wszystko pójdzie sprawnie, na przeszkodzie nie staną anomalia pogodowe, to roboty ziemne powinny się rozpocząć jesienią. – Na przełomie sierpnia i września przewidujemy rozstrzygnięcie przetargu na wykonawcę zaplanowanych prac – mówi Marian Kulig. Dotyczyć to będzie pierwszego etapu przedsięwzięcia. Drugi etap, postaramy się wdrożyć na początku 2011 roku. Cały proces jest możliwy dzięki zakończeniu tak zwanego montażu finansowego w styczniu bieżącego roku i zawarciu umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na kredyt w wysokości ponad 100 mln zł, którego koszt będzie w części sfinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Spółka otrzyma również 10 milionowy kredyt obrotowy, na sfinansowanie podatku VAT w trakcie inwestycji. Oczywiście gmina musi wnieść

Żeleźnikowa Mała, to 7 km rurociągów dla wody i ponad 10,6 km do odprowadzania nieczystości płynnych. Ten projekt uzyskał wsparcie środkami unijnymi ze strony urzędu marszałkowskiego województwa małopolskiego. Całość kosztować ma 6,5 mln zł, z czego 4 mln wyniesie dofinansowanie. Wreszcie trzeci projekt, rangi międzynarodowej, będzie realizowany wspólnie z partnerską gminą słowacką Veľki Lipník. Obejme on budowę ponad 11 km wodociągu i takiej samej długości sieci kanalizacyjnej w Nawojowej, Bączce Kuninie, Frycowie, Homrzyskach. Koszt przedsięwzięcia to 5,7 mln zł – Tu również będę chciał skorzystać z unijnych funduszy – mówi wójt Stanisław Kielbasa. Pieniądze na pewno znajdą się w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska, Republika Słowacka 2007 – 2013. Inwestycja będzie miała wiekopomne znaczenie dla gminy, znacznie poprawi ułatwi i poprawi jakość życia, wydatnie ochroni środowisko naturalne, a tym samym zdrowie obywateli gminy. Powinno to nastąpić już pod koniec 2012 r.

(B)

Dziesięć lat minęło...

Początki klubu piłkarskiego KPT Nawojowa można datować na rok 1999. Wtedy to kilkunastu zawodników LKS Nawoj Nawojowa zrezygnowało z dalszej gry w tym klubie.

Zorganizowali własną drużynę, która zamierzała występować w rozgrywkach nowosądeckiej klasy B. Nie udało się jednak na czas zgłosić jej do tej ligi ale ponieważ nowosądecka klasa B składała się w tym sezonie z nieparzystej liczby 13 drużyn, piłkarze KPT mogli co niedzielę rozgrywać nieoficjalne mecze z pauzującym właśnie zespołem. W roku 2000 dopełniono już wszystkich formalności i Klub Piłkarsko - Towarzyski oficjalnie zadebiutował w klasie B. Barwami klubowymi zostały kolory niebiesko – białe - czarne które znalazły się także w nowo powstałym herbie. W 2002 roku zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym KPT jako stowarzyszenie sportowe mające osobowość prawną.

W sezonie piłkarskim 2006/2007, który zakończył się zdobyciem mistrzostwa klasy B i wywalczeniem tym samym awansu do klasy A. Już po pierwszej kolejce, po wyjazdowym zwycięstwie nad Górką Szczereż 5:2 zespół KPT zasiadł na pozycji lidera i przez 20 kolejek, niezmiennie aż do samego końca był na czele ligowej tabeli. W pewnym momencie przewaga nad następną drużyną wynosiła już 12 punktów. Pod koniec rozgrywek nastąpił niewielki kryzys. Porażki z Zamczyskiem Marcinkowice, Piątkowią Łęg i Górką Szczereż pozwoliły konkurentom zbliżyć się na niebezpieczną odległość. Ostatecznie jednak po bezbramkowym remisie w ostatnim meczu, drużyna z Nawojowej mogła świętować historyczny awans do wyższej klasy.

Autorami awansu byli: Tomasz Ruchala, Paweł Staby, Grzegorz Dziadula, Wojciech Popiela, Sylwester Tuczyński, Łukasz Najduch, Bogusław Bieniek, Andrzej Borek, Arkadiusz Twardy, Bartłomiej Jarzębak, Konrad Staby, Ireneusz Grzabel, Tomasz Michalik, Sławomir Mordarski, Wiesław Borek, Piotr Dziadula, Jakub Borek, Grzegorz Kietbasa, Bogdan Maślanka, Krzysztof Nosal, Paweł Kotlarski, Rafał Ogórek, Łukasz Jurczyński, Andrzej Kołodziej, Mariusz Lelito.

Trenerem drużyny był Andrzej Borek, a kierownikiem Mariusz Lelito.

fol. Archiwum KPT Nawojowa

Przez kolejne trzy sezony decyzją władz OZPN w Nowym Sączu, zespół KPT występował w gorlicko - sądeckiej klasie A, lokując się w środku tabeli.

Lp.	NAZWA	M.	Pkt.	Z.	R.	P.	Bramki
1.	ULKS Korzenna	15	41	13	2	0	52 - 18
2.	Orzeł Wojnarowa	15	37	11	4	0	68 - 20
3.	KS Bobowa	15	33	11	0	4	54 - 32
4.	Polany Berest	15	28	8	4	3	22 - 22
5.	Nafta Kryg	15	26	8	2	5	37 - 33
6.	LKS Łuzna	15	25	7	4	4	40 - 25
7.	Ogień Sękowa	15	24	6	6	3	34 - 26
8.	KPT Nawojowa	15	22	6	4	5	31 - 27
9.	LKS Ropa	15	18	5	3	7	31 - 25
10.	LKS Stóżówka	15	16	4	4	7	28 - 33
11.	Galicja Nowy Sącz	15	16	4	4	7	25 - 38
12.	Torcida Smerekowiec	15	15	5	0	10	22 - 38
13.	LKS Grudna Kępska	15	13	4	1	10	25 - 47
14.	Olimpijczyk Raclawice	15	10	3	1	11	21 - 46
15.	Biała Brunary	15	9	3	0	12	28 - 59
16.	Królowia Królowa Górna	15	7	2	1	12	23 - 52

Na mecze wyjazdowe zespół udawał się w odległe, aczkolwiek urokliwe gorlickie rejony, przez co zawodnicy i działacze mieli okazję poznać kilka nowych dla nas miejscowości, sportowych obiektów. Drużyna także kilkakrotnie rywalizowała w Pucharze Polski jak i w różnego rodzaju turniejach okolicznościowych m.in. zajęła trzecie miejsce w rozgrywkach o puchar burmistrza miasta Krynicy Zdrój. W roku obecnym pierwszy raz rozgrywki ligowe klub rozpocznie w sądeckiej klasie A. Liga ta jest teoretycznie mocniejsza od poprzedniej więc na drużynę czeka kolejne wyzwanie. Bardzo ciekawie zapowiada się mecz z drużyną LKS Nawoj Nawojowa, który rozegramy jesienią na zakończenie kolejki. Derby rządzą się swoimi prawami i chociaż między klubami współpraca układa się bardzo dobrze to trudno tutaj wyłonić faworyta.

Do rozgrywek zostało zgłoszonych 29 zawodników. Niemniej na treningach seniorów mile są widziane nowe twarze. Mogą się zgłaszać zawodnicy którzy ukończyli 16 lat.

Poza boiskiem zawodnicy i sympatycy klubu tworzą zwartą grupę i uczestniczą wspólnie w wielu sportowych i kulturalnych wydarzeniach np. mecze hokejowe zaprzyjaźnionego KTH Krynica i reprezentacji Polski, wyjazdy na mecze Ekstraklasy, skoki narciarskie czy rozgrywki siatkówki (Liga Światowa jak i mecze klubowe polskich drużyn) a także koncerty m.in. U2, Sting i wiele innych.

Seniorzy KPT Nawojowa sezon 2008/2009

Mecz Seniorów

fot. Archiwum KPT Nawojowa

Żaki czyli Orliki

W roku 2009 została utworzona drużyna Żaków KPT (obecnie nazwana z PZPN Orliki). Wystartowali oni w II lidze Żaków. Najmłodszy zawodnicy w gminie Nawojowa radzą sobie tam bardzo dzielnie, niejednokrotnie pokonując rywali z różnych dzielnic Nowego Sącza (Start, Zbełcze, Galicja) a także dotrzymując kroku szkółce piłkarskiej z Tymbarku.

Na rok 2010 do drużyny Orlików KPT zapraszamy chłopców urodzonych w 2000 roku i młodszych.

fot. Archiwum KPT Nawojowa

Żacy KPT Nawojowa sezon 2009/2010

fot. Archiwum KPT Nawojowa

Stoją od lewej: Arkadiusz Skoczeń, Michał Adamek, Robert Kotlarski, Jakub Janisz, Paweł Zwoliński, Grzegorz Kowalczyk, Jakub Skoczeń.

Kłęczą od lewej: Bartłomiej Lajdanowicz, Tomasz Lelito, Michał Rzeźnik, Paweł Janisz, Mateusz Sekuła, Mateusz Wiktor, Kamil Dutka.

Poza tym w drużynie grali: Dawid Borek, Krystian Dolhańczuk, Zbigniew Kowalczyk, Karol Porębski, Tomasz Witowski, Michał Trela, Michał Kołodziej, Arkadiusz Markowicz, Mateusz Barnach, Krystian Frączek, Damian Witowski

Wszelkie informacje na temat działalności klubu można uzyskać na klubowej stronie internetowej: www.kptnawojowa.ludziesportu.pl

Z myślą o ludziach wybitnych

Na jednej z sierpniowych sesji Rada Gminy Nawojowa podjęła uchwałę o nadawaniu szczególnych tytułów postaciom wybitnym, zasłużonym dla tej pięknej ziemi. Są to: „Honorowy Obywatel Gminy Nawojowa” i „Zasłużony dla Gminy Nawojowa”. Będzie można je nadać osobom fizycznym i instytucjom, które wykazały duży wkład w rozwój społeczności lokalnej.

Wniosek o nadanie tytułów składa się na specjalnych formularzach stanowiących, które można otrzymać od administracji Urzędu. Podmiotami uprawnionymi do składania wniosków są, Wójt Gminy, Komisje Rady Gminy, Rady Sołeckie, po zasięgnięciu opinii zebrania wiejskiego. Stosowne dokumenty składa się do Biura Rady Gminy, które prowadzi jednocześnie rejestr wniosków i akta sprawy. Wniosek o nominację do poszczególnych tytułów honorowych opiniuje Kapituła

Przyznawania Tytułów Honorowych.

W skład Kapituły wchodzi:

Przewodniczący Rady Gminy,

Przewodniczący Komisji Problemowych

Rady Gminy oraz Sekretarz Gminy.

Przewodniczącym Kapituły jest Przewodniczący Rady Gminy. Wniosek o nominację przedstawia Sekretarz Gminy. Kapituła może zaprosić na posiedzenie wnioskodawcę lub inne osoby, celem uzyskania dodatkowych informacji o kandydacie. Jest również zobowiązana do wydania opinii o kandydacie, najpóźniej w ciągu 3 miesięcy od daty złożenia wniosku do Biura Rady Gminy. Opinia zapada większością 2/3 głosów, w obecności co najmniej połowy składu Kapituły. Jeżeli kandydatem do uhonorowania jest członek Kapituły, podlega on wyłączeniu od głosowania w swojej sprawie. Zaopiniowany pozytywnie wniosek, Przewodniczący Rady Gminy przedkłada na najbliższej sesji Radzie. W razie negatywnej opinii Kapituły, Przewodniczący Rady informuje o tym fakcie wnioskodawcę. Natomiast w razie podtrzymania wniosku przez podmiot uprawniony do jego zgłoszenia, Przewodniczący Rady podejmuje decyzję o tym, czy kierować go pod obrady sesji. Osoba, której nadano tytuł " Honorowego Obywatela Gminy Nawojowa" otrzymuje

pamiątkową statuetkę zawierającą w treści jej imię i nazwisko, pełnioną przez nią funkcję lub stanowisko oraz numer i datę uchwały Rady Gminy przyznającej tytuł, okolicznościowy dyplom stwierdzający przyznanie tytułu. Z kolei osoba lub instytucja, której nadano tytuł " Zasłużony dla Gminy Nawojowa" otrzymuje medal wykonany z brązu i pamiątkowy dyplom stwierdzający przyznanie tytułu. Ceremonii wręczenia tytułu honorowego, dokonuje Przewodniczący Rady Gminy wraz Wójtem Gminy Nawojowa, podczas uroczystej sesji Rady lub w czasie uroczystego zgromadzenia z okazji Świąt Narodowych lub innych jubileuszowych uroczystości. Publiczne przedstawienie osoby lub instytucji uhonorowanej, następuje w formie ogłoszenia lub sponsorowanego artykułu w prasie lokalnej. Księgę osób i instytucji, którym nadano tytuły honorowe prowadzi Sekretarz Gminy. Wpis zawiera imię i nazwisko lub nazwę instytucji oraz numer i datę uchwały Rady Gminy o nadaniu tytułu.

(T)

Uwaga! Uwaga! Ogłaszamy Konkurs

Kto wie gdzie w Gminie Nawojowa znajduje się to miejsce ?

w którym nieznany osobnik składa produkowane przez siebie śmieci, wiedząc po pierwsze - że to grzech, a po drugie - że tamie obowiązujące prawo.

Czy sąsiedzi, nie widzieli nikogo zaśmiecającego ten teren, czy też nie chcieli widzieć?

Czy stać nas na to, by płacić za cudze śmieci ?

Czy dalej musi panować zmowa milczenia, a takie miejsca w gminie będą powstawać jak grzyby po deszczu ?

Czy nie warto by znaleźć sprawców, a środki publiczne przeznaczyć na inny cel np. na odnowienie drogi osiedlowej ?

Nagrodą będzie znalezienie odpowiedzi, zgodnej z własnym sumieniem, którą można podzielić się z sąsiadem oraz opinia społeczeństwa, mówiąca o tym, że mieszkańcom pięknej gminy Nawojowa rzeczywiście zależy na czystości, porządku i zdrowiu.